

ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΑ Γράμματα

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΒΑΣΣΟΣ ΦΩΚΑΣ — ΔΙΕΥ. ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΧΙΛ. ΒΗΤΑΣ

ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 2 — ΑΘΗΝΑΙ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1946

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

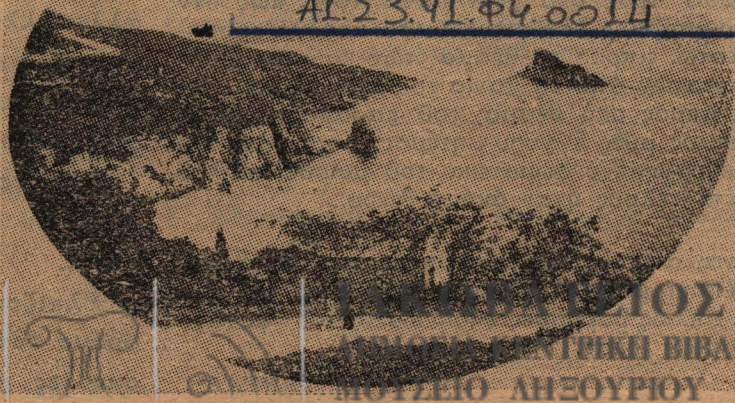
ΔΗΜΟΣΘ. ΑΝΤΥΠΑ	— Διαβάζοντας την «Αθανασία» του Γρ. Ξενοπούλου.
Γ. Θ. Β.	— Αναμνήσεις από τον Γ. Λαμπελέτ.
ΒΗΤΑ	— Συμπτώματα.
ΜΑΡΙΕΤΤΑΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ	— Από την ζωή της 'Ισαβέλλας Θεοτόκη.
CASIMIR DELAVIGNE	— «Στην Τουρκοπατημένη Ελλάδα» (ποίημα) Μετάφρ. ΜΑΡΙΝΟΥ ΣΙΓΟΥΡΟΥ.
ΚΩΣΤΑ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑ	— Ο 'Ιούδας ήταν Κερκυραίος;
Δ. ΚΑΛΛΟΝΑ	— Σπύρος 'Αρώνης - 'Ενας άγνωστος Κερκυραίος Ζωγράφος.
ΔΙΟΝΥΣ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ	— Δαυίδ Μαυροειδής ο 'Ιεροδιάκονος.
ΚΑΒΑΦΗ	— «'Ιθάκη» (ποίημα).
GEAN MOREAS	— «Ne dites pas la vie . . .» Μετ. Δ. ΔΑΣΗ.
ΤΑΣΣΟΥ ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ	— Ξενητεμένα Πουλιά.
ΒΑΣΣΟΥ ΦΩΚΑ	— «Είναι στιγμές» (ποίημα).
ΦΑΙΑΚΑ	— «Νυχτερινός Περπατι της» (ποίημα).
Β.	— ΤΟ «ΛΥΚΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ».
★	— 'Από την 'Ιστορία των Νησιών μας.

ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ♦ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ — ΜΟΥΣΙΚΗΣ & ΘΕΑΤΡΟΥ ★ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ — ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΝΕΑ & ΕΙΔΗΣΕΙΣ κ. λ. π.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΜΟΡΦΙΕΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΜΑΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΝΕΟΡΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΑΛΣ3.41.Φ4.0014

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΝΕΟΡΟΥ

«Ο «Πλατύ»-Γιαλός» (Κεφαλλονιά).

«Ένα τοπίο από, το μαγευτικό κτήμα του
Ιτρού κ. 'Ι. 'Αννίνου έξω απ' το 'Αργυστόλι.

ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

Casimir Delavigne

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

Στην Τουρκοκρατημένη Ελλάδα

(1821)

Υστερα από ένα σχεδόν χρόνο...

‘Η σκηνή σ’ έναν κεντρικό ‘Αθηναϊκό δρόμο.

Μπρός στὸν τοῖχο μιᾶς οἰκοδομῆς, οἱ περαστικοὶ σταματοῦν καὶ κοιτάζουν μιὰ μεγάλη σειρὰ ἀπὸ τοιχοκολλημένες φωτοτυπίες: Σωροὶ ἀπὸ ἀνθρώπινα πτώματα, ἔγγυες γυναῖκες, μικρὰ παιδιὰ, κομμένα κεφάλια καὶ χέρια καὶ πόδια καὶ μαστοί, φρικτὰ παραμορφωμένα σώματα ἀποτελοῦν τὸ πιὸ μακάβριο θέαμα ἐκείνων πού συνοφρυωμένοι στέκουν καὶ κυτοῦν.

Πόσον ἀποτροπιασμό ἔκρυβε τὸ συνοφρύωμα τῶν ἀνυπόπτων περαστικῶν καὶ πόσον οἶκτο γιὰ τὸ ἀνθρώπινο γένος...

Κεῖνη τὴ στιγμή κοντοστάθηκαν καὶ δυὸ γυναῖκες. Δυὸ νέες γυναῖκες δίχως σημασία.

Κύταξαν λίγο· «Οἱ κομμουνιστὲς τοὺς ἔκαμαν ἔτσι αὐτοὺς ἐδῶ;» ρώτησαν. Γύρισαν ἕνας - δυὸ κι’ ἀνύποπτοι ἀπάντησαν μουρμουρίζοντας: «ναί, τὰ θηρία!» Ἔστριψαν τότε νὰ φύγουν ἐκεῖνες καὶ μ’ ἕνα χασκόγελο—πῶς νὰ τὸ ζωγραφίσει κανεὶς..— ἀπομακρύνθηκαν ἀφίνοντας στοὺς ἀναυδούς ἄλλους ν’ ἀκούσουν καθαρά τὴ φράση τους «καλὰ τοὺς ἔκαναν»!

Ἔτσι, δίχως καμμιὰ προκατάληψη, ἔξω ἀπὸ ιδέες καὶ προτιμήσεις, σκέφτεται κανεὶς, πόσος ψυχικὸς ἐκφυλισμὸς, καὶ πόση ἠθικὴ ἐξαχρείωση καὶ διαστροφή χρειάζονταν, γιὰ νὰ μπορέσουν, μέσ’ ἀπὸ τὴ ζύμη τῆς γυναικείας φύσεως, νὰ προκύψουν αὐτὲς οἱ ἀναθυμιάσεις.

Βέβαια, οἱ πόλεμοι, μαζὺ μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἐξαθλίωση, μὲ τὴ σύγχιση τῶν ιδεῶν, μὲ τὴν ἔκλυση τῶν ἠθῶν, μὲ τὸ ξεχαρβάλωμα τῆς ζωῆς, φέρνουν κάποιαν ἀναστάτωση μέσα μας καὶ μαζὺ μὲ τ’ ἄλλα καὶ κάποια σκληρότητα, πρὸ πάντων στοὺς ἄντρες πού ἐνοιῶσαν μιὰν ἐξοικείωση στ’ ἀπαίσια θεάματα πού παρέχει ὁ πόλεμος. Μὰ οἱ γυναῖκες, αὐτὲς οἱ γυναῖκες, πού εἶναι ἢ θὰ γίνουν μητέρες, πού κρατοῦν στὰ στήθια τοὺς μαστοὺς πού ἔδωκαν ἢ θὰ δώσουν τὸ γάλα τοὺς στὰ γεννήματά τους, πῶς δὲν ἀνατριχιάζουν, δὲν γυρίζουν τὸ κεφάλι σιωπηλὲς ἔστω, μπρός τὸ θέαμα τῶν κομματιασμένων μαστῶν ἀπὸ τὴ μανία τοῦ ἀνθρώπινου κτήνους, μπρός στὸ θέαμα τοῦ παραμορφωμένου πτώματος μιᾶς ἔγγυος μητέρας, μπρός στὸ κατὰ κρεουργημένο σωματάκι τοῦ μικροῦ παιδιοῦ πού ἐπὶ τέλους ἦταν ἀκόμη ἄθωο..

Εἶναι ἀνησυχαστικὰ συμπτώματα αὐτὰ γιὰ τὴν ἐποχὴ μας καὶ γιὰ τὸν ἐκφυλισμὸ τῆς. Δὲν εἶναι ἀπλῶς βάρβαρες ἐκδηλώσεις τοῦ φανατισμοῦ μιᾶς ιδέας.

ΒΗΤΑΣ

Πηνεῖ, κι’ ἐσὺ Ταῦγετε μὲ τὴν ψηλὴ κορφή σου, κι’ ἐσεῖς Τέμπη, βαθήσκιωτη καὶ σιωπηλὴ κοιλάδα, σεῖς τῆς Ἀθήνας ἐξοχές... δυστυχισμένη Ἑλλάδα, γιὰ νὰ σ’ ἐλευτερώσουνε ποῦ εἶν’ οἱ ἥρωες κι’ οἱ θεοὶ σου;

Χώρα γλυκεῖα, πόσες φορὲς ἡ ταξιδεύτρα Μοῦσα μ’ ἐλπίδα στὸν αἰθέρα σου δὲν ἔχει φτερουγίσει, στὸ κῆμα πού τὴ θεϊκὴ Ἀφροδίτη ἔχει γεννήσει; Πότε στὰ κορφοβούνια σου τὸν οὐρανὸ θωροῦσα...

Πότε ἀπὸ τὰ φιλόξενα κι’ ἐγὼ περνοῦσα δάση πού μοῦ σκέπαζαν ἥλιο φλογερὸ... — Σ’ ἕναν ἐλαιῶνα φθάνοντας, μόλις εἶχε βραδυάσει, σταμάτησα κάποιον τῆς Θεσσαλίας γέρο - βοσκό.

— «Τῶν θεῶν τοῦ τόπου τὰ κρυφὰ νὰ μεῦ ξεμυστηρέψεις βοσκέ, ποῖα θεὰ μες τίς πηγὲς τάχα νάσαι κρυμμένη; καμμιὰ Νεράϊδα κάποτε πού ἔτυχε ν’ ἀγναντέψεις μέσα ἀπὸ δέντρον σκίσιμο νὰ βγαίνει;

‘Ο Βάγκχος ὁ πολύκαρπος ἀκόμη ἐδῶ διαβαίνει; ἢ τὰ χορτάρια αἱματοπότισε τὸ θῦμα; μῆπως βομβοὶ στοῦ ἀγροῦ τοὺς θεοὺς εἶν’ ἀφιερωμένοι; μῆπως εἶναι τῆς Εὐρυδίκης μνήμη;»—

Καὶ πικραναστενάζοντας ὁ βοσκὸς μοῦ ἀποκρίθη: — «Στὶς πρασινάδες, κάτω ἐδῶ, εἶν’ ἡ κόρη μου θαμμένη, κι’ οἱ γιοὶ μου εἶναι ἀπ’ τοὺς Τούρκους ἀδικοσφαγμένοι, πατεῖς ἐδῶ πού τὸ αἷμα τοὺς ἐχύθη...»—

Πηνεῖ, κι’ ἐσὺ Ταῦγετε μὲ τὴν ψηλὴ κορφή σου κι’ ἐσεῖς Τέμπη, βαθήσκιωτη καὶ σιωπηλὴ κοιλάδα, σεῖς τῆς Ἀθήνας ἐξοχές... δυστυχισμένη Ἑλλάδα, γιὰ νὰ σ’ ἐλευτερώσουνε ποῦ εἶν’ οἱ ἥρωες κι’ οἱ θεοὶ σου;

(1943, μετάφραση)

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

Ἡ ἰαθυστέρησης τῆς ἐκδόσεως τοῦ φύλλου τοῦ Ἰανουαρίου προῆλθε ἀπὸ τὶς ἀλλεπάλληλες ἀπεργίες τῶν τυπογράφων κι’ ἀπ’ τὶς οἰκονομικὲς συνθήκες πού προέκυψαν ἀπ’ αὐτὲς καὶ πού μᾶς βρῆκαν μόλις στὸ ξεκίνημα.

Γι’ αὐτὸ τὰ «ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» προσωρινῶς θὰ ἐκδοθοῦν μηνιαῖα.

Ἐλπίζουμε ὅτι μέχρις ὅτου στερεωθοῦν στὸ δρόμο τους, δὲν θὰ συμβοῦν ἐκτακτὲς δυσκολίες.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΛΗΜΟΝΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΕΟΥΡΙΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΡΥΛΟΙ

Ο ΙΟΥΔΑΣ ΗΤΑΝ ΚΕΡΚΥΡΑΙΟΣ;

ΚΩΣΤΑ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑ

Μέσα στα ιστορικά γεγονότα πολλές φορές ανακατεύονται και παράδοξες μυθοπλασίες, που στο τέλος ριζώνουν και γίνονται κάποτε ιστορία. Η αρχαία ιστορία κάθε χώρας μπερδεύεται με τη μυθολογία, ώστε να καταντά αδύνατο να ξεχωρίσει κανείς την αλήθεια από το μύθο. Το ίδιο συμβαίνει και με τη χριστιανική θρησκεία, όπου μύθος και ιστορία πολλές φορές ανακατεύονται σε σημείο που η έπιστημονική έρευνα δεν μπορεί να τα ξεχωρίσει. Να μερικά παραδείγματα από τη θρησκευτική ιστορία της Έπτανήσου.

Η παράδοση λέει ότι η Μαρία ή Μαγδαληνή, πηγαίνοντας από τους Άγιους Τόπους στη Ρώμη για να καταγγείλει στον αυτοκράτορα Τιβέριο τον Πιλάτο, πώς άδικα καταδίκασε το Χριστό, έφτασε στη Ζάκυνθο κι' έμεινε εκεί αρκετό καιρό και δίδαξε στο νησί το χριστιανισμό. Για να την τιμήσουν οι Ζακυνθinoί ώνόμασαν ένα χωριό Μαρίας, λέει η παράδοση.

Κι' η Κεφαλονιά έχει τη χριστιανική της παράδοση. Βεβαιώνουν ότι ο καθολικός άγιος Φραγκίσκος της Ασίζης, πηγαίνοντας στα Ίεροσόλυμα προσκυνητής, έμεινε αρκετό καιρό στην Κεφαλονιά κι' έχτισε μοναστήρι στην τοποθεσία που έως σήμερα λέγεται Σίσια. Η ιστορία του ταξιδιού του αγίου Φραγκίσκου όμως λέει ότι δεν σταμάτησε στην Κεφαλονιά.

* *

Η παραδοξότερη παράδοση είναι εκείνη που βεβαιώνει ότι ο Ιούδας ο Ίσκαριώτης ήταν Κερκυραίος. Δεν κατώρθωσε να εξακριβώσω ποτέ γεννήθηκε ή παράδοση αυτή. Το βέβαιο είναι ότι στις αρχές του δεκάτου τρίτου αιώνα ήταν γνωστή, γιατί την αναφέρει ο Άγγλος χρονγράφος Ρογέρους Χόβεντεν (Hoveden). Μιλώντας για την Κέρκυρα γράφει ότι στην απέναντι Ήπειρωτική ακτή υπάρχει μια παλιά έρημωμένη πολιτεία που λεγόταν Butestoc (θα έννοει υποθέτω το Βουθρωτόν) και βεβαιώνει ότι αυτή ήταν η πατρίδα του Ιούδα του Ίσκαριώτη. Άλλοτε άλλος Άγγλος ιστορικός, ο Ιωάννης Brompton, περιγράφοντας την Κέρκυρα όπου την έπισκέφτηκε ο βασιλιάς Φίλιππος στα 1491, λέει τα ίδια με τον Χόβεντεν. Τα ίδια πάλι γράφει ο Άγγλος ιστορικός Twgsden, στην Ιστορία των Άγγλων συγγραφέων που τυπώθηκε στα 1652.

Αυτά βεβαιώνουν οι Άγγλοι ιστορικοί. Στις αρχές όμως του δεκάτου έβδóμου αιώνα ήρθε στην Ελλάδα ο Ιταλός αριστοκράτης και περιηγητής Πέτρος Della Valle, από τη Ρώμη, που

τύπωσε ένα σπουδαίο βιβλίο για το ταξίδι του. Μιλώντας σ' αυτό για την Κέρκυρα, γράφει:

«Μου έδειξαν επίσης από περιέργεια έναν άνθρωπο που οι ντόπιοι βεβαιώνουν ότι κατάγεται από τη γενιά του προδότη Ιούδα, μολονότι ο ίδιος δίκαια το άρνείται. Καί μου είπαν ότι στο νησί υπάρχει ακόμη το χωριό και το σπήτι του Ιούδα, που το κατέχει τώρα αυτός ο άνθρωπος. Όλα αυτά είναι μύθος, μά δεν ξέρω ποιό λόγο έχει αυτή η παράδοση».

Έδω λοιπόν βλέπουμε αλλαγμένη την παράδοση. Είδαμε ότι οι Άγγλοι δίνουν για πατρίδα του Ιούδα μια πόλη της Ήπειρου, ενώ ο Ιταλός περιηγητής βεβαιώνει ότι του έδειξαν στην Κέρκυρα έναν απόγονο του Ιούδα κι' ένα χωριό όπου βεβαιώναν ότι είχε γεννηθεί ο προδότης του Χριστού.

Από την πληροφορία του Ντέλλα Βάλλε πήρε θέμα ο Γερμανός μυθιστοριογράφος Zschokke κι' έγραψε το διήγημά του «Die Creole».

* *

Ο διάσημος Κερκυραίος ιστορικός Ιωάννης Ρωμανός, στη μελέτη του για τη «Φραγκοκρατία στην Ελλάδα», αναφέροντας την περιέργη παράδοση όπως την γράφει ο Ρωμαίος περιηγητής και προσπαθώντας να εξηγήσει πώς γεννήθηκε, βρίσκει πιθανώτερη την εξήγηση ότι ο μύθος αυτός πλάστηκε από παρεξήγηση του ονόματος του Κερκυραϊκού χωριού Σκαριά, που οι κάτοικοι του λέγονται φυσικά Σκαριώτες, που μοιάζει με το Ίσκαριώτης. Ο ίδιος ο Ρωμανός μάλιστα γράφει ότι ακόμη στα 1870, που τύπωσε το βιβλίο του, «οι κάτοικοι του χωριού τούτου άνοήτως πιστεύουσι, βεβαίως ένεκα της συνωνυμίας, ότι των έαυτών συγχωρικών υπήρξεν εις ο περίφημος εκείνος προδότης».

Γύρω από τον Ιούδα υπάρχουν πολλές έλληνικές παραδόσεις, όρισμένως όμως η παραδοξότερη είναι εκείνη που θεωρεί τον προδότη του Θεού Διδασκάλου Έλληνα.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ

Πρὸς τοὺς συμπατριῶτας συνδρομητὰς τοῦ
Ἐξωτερικοῦ κυρίως, ἀπενθύνουμε ἀναγκα-
στικὴ παράκληση νὰ ἐπισπεύσουν τὴν ἀποστο-
λὴ τῶν συνδρομῶν των.

(Βασ. Φωκῶν — Μυκάλης 22 Ἀθῆναι)

Νά μιλήσει κανείς για τὸ Γρηγόρη Ξενόπουλο, δὲν εἶν' εὐκόλο πρᾶμα.

Μερικοὶ πνευματικοὶ καθοδηγητὲς καὶ Δάσκαλοι μοιάζουν πολλές φορές μὲ τὰ φυσικὰ φαινόμενα, ποὺ μπορεῖ νὰ ἐμπνέουν, μὰ ποὺ εἶν' ἀδύνατο νὰ δώσουμε τὴν οὐσία τους, τὴν ὕψή τους, μὲ περιγραφὰς κι' ὀρισμούς. Θαρρεῖ κανεὶς πὼς συμπυκνώνουν μέσα τους αὐτὴ τὴν ἴδια τὴ ζωὴ, κάποιο «βίωμα» ποὺ ὅσες φορές τὸ ἀναλύσουμε, τόσο καὶ μᾶς παρουσιάζει καινούργιες ἀπόψεις.

Εἶναι βέβαιο πὼς τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα, ἐδῶ καὶ τριάντα, τουλάχιστον, χρόνια περνάει μιὰν ἀναταραχὴ, μιὰ κρίση—ἂν προτιμᾶτε. Οἱ ἄνθρωποι κυνηγᾶνε σὰν τρελλοὶ τὸ ἄπιαστο φάντασμα, κάποιου καινούργιου ἰδανικοῦ ποὺ θὰ μπορέσει τάχα ν' ἀνταποκρίνεται στὰ καινούργια αἰτήματα ποὺ προβάλλει ἡ ἐποχὴ μας. Ἡ μιὰ σχολὴ διαδέχεται τὴν ἄλλη μὲ τὴν ἴση γρηγοράδα ποὺ σπᾶσαμε ἀκόμα, χωρὶς νὰ καλοσκευτοῦμε τί κάνουμε κι' αὐτὰ τὰ αἰώνια πρότυπα τῆς τέχνης καὶ τῆς τεχνικῆς—ὁποιασδήποτε τέχνης—κινδυνεύοντας ἔτσι νὰ περιπέσουμε στὴν ἀερόβασσα.

Ἐν τούτοις μᾶς φαίνεται φυσικὸ τὸ ξαναγύρισμα, ἀργὰ ἢ γρήγορα, στοὺς πνευματικοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους, ποὺ δὲν ἦτανε τόσο νέοι γιὰ νὰ παρασυρθοῦν ἀπὸ τὸν ἀνεμοστρόβιλο κι' οὔτε τόσο γέροι γιὰ νὰ μείνουν ἀσυγκίνητοι ἀπὸ τίς ἀνησυχίες τῆς γενεᾶς μας. Ἀλλ' ἂν αὐτὸ κάποτε γίνοι γενικά, εἰδικὰ γιὰ τὴν Ἑλλάδα θ' ἀποτελέσει ὀργανικὴν ἀνάγκη. Κανείς δὲν μπορεῖ νὰ δημιουργήσει κάτι ἔξω τόπου. Ὅσοδήποτε κοσμοπολιτικὴ κι' ἂν γίνοι ἡ τέχνη μας, δὲν θὰ μπορέσει νὰ ξεπεράσει τὸ βίωμα τοῦ λαοῦ μας οὔτε τὸ «κλίμα» του. Πρόχειρο παράδειγμα βρίσκουμε σὰν σκεφτοῦμε πὼς οἱ πνευματικὲς ἀνησυχίες τῆς Γαλλίας π.χ. δὲν βρίσκουν τὴν ἴδια ἀπήχηση στὴν Ἀγγλίαν ἢ στὴν Ἀμερικὴ. Κι' αὐτὸς ὁ παλιὸς ρωμαντισμὸς ἀκόμα, περνώντας ἀπὸ τίς διάφορες χώρες, πῆρε διαφορετικὸ περιεχόμενο, ἀνάλογα μὲ τίς ιδιοσυγκρασίες τῶν λαῶν.

Εἶν' ἀλήθεια πὼς ὅσο περνοῦν τὰ χρόνια καὶ μὲ τὴ βοήθεια τῆς τεχνικῆς καὶ τὴν εὐκολίαν τῆς ἐπικοινωνίας, τὸ τεῖχος τῆς «ἰδιοσυστάσιος» τῶν ἐθνῶν παθαίνει ρωγμές, ὅλο καὶ πιὸ πολλές ρωγμές. Μὰ θὰ χρειαστοῦν πολλὰ χρόνια γιὰ νὰ φτάσουμε σ' ἕναν ἐνιαῖο τύπο, σ' ἕνα μᾶλλον τυποποιημένον «ἄνθρωπο». Κι' ὅταν ὅμως τὸν φτάσουμε, δὲν θὰ νοιώθουμε πιὰ τὸν πυρετὸ τῶν ἀναζητήσεων. Ὁ πνευματικὸς αὐτὸς ἄνθρωπος θὰ πρέπει νὰνε χωρὶς νεῦρα, ἢ πνευματικὴ του ὑπόσταση κάπου θὰ στηρίζεται στέρνα, θὰ ὑπακούει δηλαδὴ σὲ κανόνες καὶ σὲ τύπους.

Θέλουμε μ' ὅλ' αὐτὰ νὰ ποῦμε δυὸ πράγματα. Πὼς ὁ Ξενόπουλος ἔμεινε Ἕλληνας ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο—καπὼς ψυχραίμος μπρὸς στὴν ὁδοπορία γιὰ τὸ μυστηριακὸν ἄ-

ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ "ΑΘΑΝΑΣΙΑ", ΤΟΥ ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Δ. ΑΝΤΥΠΑ

γνωστο τῶν σύγχρονων Σχολῶν. Ἡ τελευταία αὐτὴ ιδιότης μᾶς δίνει καὶ τὸ ἐνδόσημο τῆς ἀξίας του. Διατήρησε τὴν πίστη στὰ ἰδανικά του—γιατὶ ἀκριβῶς εἶχε πίστη κι' εἶχεν ἰδανικά. Ἐμεινὲν ὁ ἀδιάφθορος, ὁ Δάσκαλος, ὁ Καθοδηγητής. Ἴσως, μέσα στὸν πυρετὸ τῆς ἐποχῆς μας, δὲν ἔχουμε ἐκτιμήσει οὔτε ἔχουμε ἀξιοποιήσει μέσα μας αὐτὸ ποὺ μᾶς ἔδωσεν ὁ Ξενόπουλος. Οἱ μεγάλοι ἐπτανησιοὶ Δάσκαλοι δημιούργησαν ἕνα ἔργο ἀξιόλογο, ποῦχε σημαντικὴν ἐπίδραση στὰ νεοελληνικά Γράμματα. Ὁ Ξενόπουλος δὲν ἀνήκει στὴν ἐπτανησιακὴ σχολή, μὰ εἶναι ὥστόσο ὁ κυριώτερος μεταλαμπαδευτὴς τοῦ ἐπτανησιακοῦ πνεύματος στὴ νέα μας πεζογραφία. Τὸ χιοῦμορ, τὸ τόσο πολλές φορές λεπτὸ, ἢ κλασικὴ καθαρότης τοῦ ὅφους του, ὁ πολιτισμένος του τόνος, ἡ λιτότητά του, ἡ μοναδικὴ στὴν ἐλληνικὴ πεζογραφία μπορεῖ κανεὶς νὰ πεῖ, δικαιολογοῦν ἀρκετὰ τὸν τίτλο ποὺ πάρα πάνω τοῦ δώσαμε. Ὁ ἐξαιρετὸς Παπαδιαμάντης εἶχε τίς ιδιοτυπίες του. Ὁ Ξενόπουλος ἀγκαλιάζει ὅλο τὸ νεοελληνικὸ φαινόμενο μὲ τὸν πολιτισμὸ ἑνὸς ἐπτανησίου. Θὰ γυρίζουνε πάντα σ' αὐτόν, ὅσο μπροστὰ κι' ἂν πᾶμε.

Αὐτὰ σκέφτεται κανεὶς, διαβάζοντας τὰ 25 διηγήματα τῆς «Ἀθανασίας» του. Εἴτε ζακυνθινὰ εἴτε ἀθηνέικα, τὰ ἐνδιαφέροντά τους εἶνε μιὰ πτυχὴ τῆς ζωῆς, ἐὰν δὲν συμπυκνώνουν πολλές φορές καὶ τὸ νόημα μιᾶς ὁλόκληρης ζωῆς. Ἡ καθαρότητά τους εἶναι παρθενικὴ. Δὲν ἀναχωρεῖ ὁ Ξενόπουλος ἀπὸ δόγματα ποὺ νὰ θέλει μὲ τὸ ἔργο του νὰ μᾶς ἐπιβάλλει. Μιλάει μέσα σ' αὐτὰ ἢ ποίηση κι' ἢ ἀλήθεια. Τί ἄλλο; Πέρ' ἀπὸ τὴν ἐφημερότητα τῆς δογματικῆς σκοπιμότητος, σελαγίζει τὸ ἰδανικὸ τῆς αἰώνιας τέχνης ποὺ μιλάει μὲ τοὺς αἰώνιους κανόνες τῆς. Καὶ σ' αὐτὸ τὸ ἰδανικὸ δουλεύει ὁ Δάσκαλος.

Βλέπει τὰ γεγονότα τῆς ζωῆς μὲ τὰ ὀρθάνοιχτα μάτια ἑνὸς παιδιοῦ καὶ τοῦ ἀρέσει νὰ προσέχει, νὰ παρατηρεῖ καὶ μὲ παρόμοια παρθενικὴ ψυχὴ. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικὸ τῶν τραγμῶν τῶν μεγάλων.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΑΝΤΥΠΑΣ

Η ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΣΠΥΡΟΣ ΑΡΩΝΗΣ

ΕΝΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΙΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Δ. ΚΑΛΛΟΝΑ

Στην ιστορία της Επτανησιακής τέχνης ο Κερκυραίος ζωγράφος - διακοσμητής Σπύρος Αρώνης πρέπει να πάρει δικαιωματικά μια εξαιρετική θέση. Είναι άγνωστος στους πολλούς για δύο λόγους: ο εξαιρετικός αυτός καλλιτέχνης. Ο πρώτος λόγος είναι ότι έδούλεψε στο εξωτερικό τα περισσότερα χρόνια της ζωής του. Ο δεύτερος είναι η μετριοφροσύνη του και η κάποια οικονομική του ανεξαρτησία.

Ο Σπύρος Αρώνης γεννήθηκε στη Κέρκυρα στα 1857 και πέθανε κεί στα 1920. Ανήκε σε μια άσπικη οικογένεια που δεν φημιζόταν για την οικονομική της άνεση. Παιδί ακόμα έδειξε τη μεγάλη του κλίση για τα γράμματα και ιδιαίτερα για τη Τέχνη. Έμαθε μόνος του τα Γαλλικά και τα Ιταλικά και σε ηλικία 40 χρονών μιλούσε τέλεια έφτα γλώσσες: τη Γαλλική, την Αγγλική, την Ιταλική, τη Γερμανική, την Τουρκική, την Περσική και τη Ρωσική.

Δεν είναι εξακριβωμένο αν είχε δασκάλους και ποιους στη ζωγραφική ή αν ήταν ολότελα αυτοδίδακτος. Υπάρχει η υπόνοια ότι παρακολούθησε μαθήματα σχεδίου και διακοσμητικής στο ατελιέ του Παρίσι που ήταν πολύ γνωστό την εποχή εκείνη στην Κέρκυρα και που διατηρείται ακόμη και σήμερα, νομίζω, κάπου εκεί στο Καμπιέλλο.

Εκείνο που είναι γνωστό είναι πως ο Σπύρος Αρώνης, φίλος από μικρός της περιπέτειας, έφυγε από την Κέρκυρα σε ηλικία 18 χρονών περίπου.

Γύρισε όλη την Εδρώπη και τη Μέση Ανατολή και δεν ξαναγύρισε στη Κέρκυρα παρά πλούσιος πια σε ηλικία 45 χρονών.

Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο εξωτερικό έδούλεψε σαν διακοσμητής στα γνωστότερα παλάτια της Εδρώπης και της Ανατολής και κέρδισε μεγάλα χρηματικά ποσά που τα σκόρπισε αγοράζοντας σπάνια έργα τέχνης, οργανώνοντας πολυτελή και πρωτότυπα συμπόσια, ταξιδεύοντας μεγαλοπρεπώς σε όλες τις χώρες της Εδρώπης και βοηθώντας όσους είχαν ανάγκη. Ανάμεσα σε άλλα ο Αρώνης δούλεψε και για τη διακόσμηση των Βασιλικών Ανακτόρων του Καίρου και της Αλεξάνδρειας και είχε εξασφαλίσει πολλές σχετικές τιμητικές διακρίσεις.

Το είδος του ήταν η ακουαρέλλα, που τη δούλευε, όπως όλοι οι Κερκυραίοι ζωγράφοι, με μια δεξιοτεχνία θαυμαστή.

Οι εξύμνησε με άφθαστο λυρισμό ο Άγγλος Γαλλινός, το εξιδανίκευσε ο Σπύρος Αρώνης με μιά ασύγκριτη ποιητική χάρη. Το Ποντηκονήσι, το Παλιό φρούριο και η Γαρίτσα, ο Ανεμόμυλος και το Μόν Ρεπό, οι Κερκυραίοι Έλαιώνες και η Λίμνη του Χαλκιοπούλου, βρήκαν στο Σπύρο Αρώνη έναν ευγενικό σχολιαστή, ένα διακριτικό και απει-

ρα ευαίσθητο ιστορητή της άγνης ομορφιάς τους και της ρομαντικής γοητείας τους. Ο Σπύρος Αρώνης ήταν πιά έλευθερος στο σχέδιο από το Γαλλινά και πιά υποκειμενικά αυθαίρετος απ' αυτόν στο χρώμα. Δεν έπαιρνε από τη φύση και από το αντικείμενο φως παρά μόνον ότι ήταν απόλυτα αναγκαίο για να εκφράσει, τι αισθανόταν στη θέα του

τοπίου—του Κερκυραϊκού τοπίου—με την ασύλληπτη διαύγεια και τις φευγαλέες γραμμές. Η αβρότητα του πηνέλου του είχε κάτι από την ποιητική ευαισθησία των Γάλλων ρομαντικών ποιητών που τους έγνωριζε βαθειά και που τους θαύμαζε όπως κάθε πνευματική εκδήλωση. Το είδος όμως που αγαπούσε ιδιαίτερα ήταν η «νεκρή φύση» και συγκεκριμένα ο κόσμος των λουλουδιών.

Η αγάπη του αυτή για τα λουλούδια, εξ άλλου, δεν ήταν άσχετη με την ειδίκευση στην Ανθοκομία και τη σχέση των λουλουδιών σαν ζωγραφικού θέματος με τη διακοσμητική.

Τα τριαντάφυλλα, οι Παιώνες, τ' Ασπάραγκους, οι παπαρούνες, οι μαργαρίτες, οι τουλίπες, τα γαρύφαλα, ζωγραφίστηκαν, όπως ειπ' ένας αρχαίος Έλληνας διανοητής, μαζί με την ευωδιά τους, από το Σπύρο Αρώνη. Χωρίς να χάσουν τίποτ' από την πλαστικότητα και την φρεσκάδα τους, τα λουλούδια του Αρώνη, είχαν την ευγένεια εκείνη που δίνει στο λουλουδόκοσμο την εξαιρετική του εξευγενιστική επίδραση στη ζωή μας.

Αλλά όπως είπα ο καλλιτέχνης αυτός, που ήταν διακοσμητής κυρίως, δεν ήθελε να κάνει εμπόριο τη ζωγραφική. Καταπιανόταν μαζί της μάλλον σαν ερασιτέχνης παρά σαν επαγγελματίας ζωγράφος. Ίσως σ' αυτό να επέδρασε και η οικονομική άνεση που του είχε εξασφαλίσει η διακοσμητική. Οποιοδήποτε όλα σχεδόν τα ζωγραφικά έργα του τα έχριζε ο Αρώνης και τα περισσότερα απ' αυτά (εκτός από εκείνα που χαρίστηκαν σε ξένους περαστικούς από το νησί) βρίσκονται στις διάφορες ιδιωτικές συλλογές της Κερκύρας. Τα χαρακτηριστικότερα απ' αυτά, είναι σήμερα στην κατοχή μιάς άλλης ερασιτέχνης Κερκυραίας ζωγράφου που υπήρξε και μαθήτρια του: της Μαρίας Δεσύλλα-Λαβράνου.

Δεν είναι γνωστό ακόμη αν ο Σπύρος Αρώνης δούλεψε στο εξωτερικό εκτός από τη διακοσμητική και τη «νατύρ μόντ». Εκείνο που είναι γνωστό είναι πως ο Αρώνης δεν ήταν μόνο ζωγράφος. Ήταν και εξαιρετικός αρχαιολόγος, βοτανολόγος, ανθοκόμος και νομισματολόγος. Εχερμάτισε σύμβουλος του τέως Κάιζερ Γουλιέμου, πού, όπως είναι γνωστό, είχαν επιχειρήσει τις ανασκαφές των Αγίων Θεοδώρων στην Κέρκυρα όπου βρέθηκε η περίφημη Γοργόνα του Αρχαιολογικού Μουσείου Κερκύρας και διάφορα λείψανα του πολιτισμού των αρχαίων Φαιάκων.

Όπως οι περισσότεροι Κερκυραίοι και γενικότερα οι Επτανήσιοι Καλλιτέχνες, έτσι ο Σπύρος Αρώνης, ήταν ένα από τα καθολικά εκείνα πνεύματα, τ' ανήσυχα και πολυσύνθετα που δεν αρκούν-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΜΑΣ

ΕΙΝΑΙ γνωστό πώς ο σοφός καθηγητής και ιστορικός Ρωμανός είχε καταναλώσει τη ζωή του σε μελέτες κι' έρευνες της ιστορίας της Κερκύρας και γενικότερα της Έπτανήσου. Έπερνε δέ γι' αυτό το λόγο χρηματική ενίσχυση από το Δήμο Κερκυραίων και πήγαινε συχνά στη Βενετία κι' εις άλλες πόλεις της Ιταλίας κι' από τα διάφορα Ένετικά αρχεία συγκέντρωνε κάθε σχετικό με τα νησιά μας στοιχείο χρήσιμο στις έρευνές του.

Μερικά χρόνια μετά το θάνατο του Ι. Ρωμανού, ο Δήμος Κερκυραίων έψηφισε απόφαση διαθήσεως του αναγκαίου χρηματικού ποσού για την αγορά του αρχείου και της βιβλιοθήκης του απ' τους κληρονόμους του. Το ανέξηγγο είναι ότι ο Άγγελος Βλάχος, που ήταν την εποχή εκείνη Νομάρχης στην Κέρκυρα, δέν ενέκρινε, σύμφωνα με την αρμοδιότητά του, την πράξη αυτή του Δήμου κι' έτσι τα πολύτιμα αυτά αρχεία κι' η βιβλιοθήκη, σκόρπισαν σε διάφορους αγοραστές, ως επί το πλείστον ξένους.

Τό χειρότερο είναι πώς ο Ρωμανός συνήθιζε να μη υπογράφει σχεδόν όλα όσα ιστορικά μελετήματα του έπερναν κι' δημοσίευαν διάφορες έφημερίδες του τόπου κι' έτσι δέν είναι απόλυτα γνωστό ποιά απ' αυτά ανήκουν σ' αυτόν ώστε να έχουν το κύρος και την αυθεντικότητα του.

Παραθέτουμε, για όσους δέν ασχολούνται με την εύρτερη έρευνα της ιστορίας των νησιών μας, που θα τό έχουν ύσως συναντήσει, ένα ενδιαφέρον ιστορικό έγγραφο, της παραχωρήσεως της Κεφαλλονιάς και της Ζακύνθου προς τους Βενετούς, από τον Σουλτάνο Βαγιαζήτ, κατά την 22 Άπριλίου του 1484, με πληρωμή 150000 υ π ε ρ υ ρ ω ν. Τό έγγραφο αυτό σώζεται στο γενικό χαρτοφυλάκιο της Βενετίας.

«Ημεῖς Σουλτάν Βαγιαζήτ Χάν, Θεοῦ χάριτι, μέγιστος Βασιλεὺς Ἀσίας Ἑλλάδος καὶ τῶν ἐξῆς, πρὸς τὸν ὑψηλότατον, ἐνδοξότατον καὶ ἐκλαμπρότατον Ἰωάννην Μοντσενίγον, καὶ μέγα Δοῦκα τῆς ἐκλαμπροτάτης αὐθεντίας τῶν Βενετῶν, τὸν ἀξιον καὶ πρέποντα χαιρετισμὸν νὰ δέξηται ἡ ἐκλαμπρότης αὐτοῦ ἐκ τῆς αὐθεντίας μου.

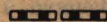
»Μετά δέ ταῦτα νὰ ἐγνωρίσετε τὸ πὼς ἦλθε εἰς τὴν Πόρταν μου ὁ ἐντιμότατος καὶ ἐξηρημένος ἄρχων καὶ ἀποκρισιάριος τῆς αὐθεντίας σας Κυρ Δάρειος·

ται μόνο σ' ένα κλάδο τῆς τέχνης, μὰ πὺν θέλουν νὰ ἐξερευνήσουν ὁλόκληρη τὴν σφαῖρα τῶν πνευματικῶν ἀνθρωπίνων ἐπιδιώξεων, πὺν φιλοδοξοῦν νὰ συλλάβουν ἀπ' ὅλες τῆς τῆς μορφῆς τὴν ἀνθρώπινη σοφία καὶ νὰ ὑμνήσουν σὲ ὅλους τοὺς τόνους τὴν ὁμορφία αὐτοῦ τοῦ κόσμου. τοῦ ὅσον ὠραίου ὅσο καὶ μάταιον.

Δ. ΚΑΛΛΟΝΑΣ

περὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν νήσων Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου, ὅπου εἶχαμεν γράψει πρὸ καιροῦ πρὸς τὴν ὑψηλότητά σας, με τὸν σκλάβον τῆς αὐθεντίας μου, τὸν Τζαβούρ Μαχμέτην, διὰ νὰ παραδοθοῦσι τὰ εἰρημένα νησιά πρὸς τὴν αὐθεντίαν σας, καθὼς τὰ εἶχαμεν ἀπὸ πρῶτα. Νῦν δέ ὁ τίμιος ἀποκρισιάριος τῆς ὑψηλότητος αὐτοῦ, ἐζήτησε καὶ ἐσπούδασε πολλὰ διὰ νὰ μὴδέν ἐπάρωμεν τὰ αὐτὰ νησιά, ἀμὴ νὰ ἀπομείνωσι εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἐκλαμπρότητός σου. Τὸ λοιπὸν οὕτως διεκρίναμεν δικαίως διὰ τὴν καθαρὰν ἀγάπην καλὴν φιλίαν ὅπου ἔχομεν μετὰ τὴν ἐκλαμπρότητά σου, καὶ διὰ τὴν ἐγνωριμίαν αὐτοῦ τοῦ τιμίου ἀποκρισιάρχου σας, ὅτι τὸ νησι τῆς Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου νὰ δίδῃ ἡ ἐκλαμπρότης αὐτοῦ κατ' ἔτος Φλωριά Βενέτικα πεντακόσια εἰς τὴν Πόρταν τῆς αὐθεντίας μου. Καὶ τὸ νησι ἦγουν τῆς Ζακύνθου νὰ τὸ ἔχῃ ἡ ἐκλαμπρότης σας, βέβαια καὶ ἀπαρασάλευτα αἰώνως, ἄνευ λόγου τινὸς καὶ ἐνοχλήσεως οὐδεμιᾶς.

Ἔτσι οἱ Ένετοὶ παρέλαβαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους τὴ Ζάκυνθο καὶ τὴν Κεφαλλονιά σὲ ἀθλία κατάστασιν καὶ σχεδὸν ἔρημη ἀπὸ ἄντρες.

Μετὰ τὴν εὐκαιρία τοῦ ζητήματος τῆς ιδρύσεως ἰδιαιτέρου Νομοῦ Λευκάδος μαζὺ μετὰ τὴν Ἰθάκη, πὺν ἀποσπάσθηκε ἀπ' τὸν Νομὸ Κεφαλληνίας, καθὼς ἀναφέραμε σὲ σχετικὸ σημείωμα στὸ περασμένο τεῦχος καὶ διευκρινίζουμε καὶ σ' αὐτό, σημειώνουμε χρονολογικὰ τὴν διοικητικὴν κατάστασιν τῆς Λευκάδος ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς ἐνώσεώς μας.

Ἡ Λευκάς μετὰ τὴν Ένωσιν τῆς Έπτανήσου μετὰ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα ἔγινε Ἐπαρχία τοῦ Νομοῦ Κερκύρας.

Κατὰ τὸ ἔτος 1899, ἐπὶ πρωθυπουργίας Γεωργίου Θεοτόκη, ἔγινε Νομός.

Ἀργότερα ὁ Νομὸς αὐτὸς καταργήθηκε κι' ἡ Λευκάς ἔγινε πάλι ἐπαρχία τοῦ Νομοῦ Κερκύρας μέχρι τοῦ ἔτους 1924 ὁπότε ἀπεσπάρθη εἰς τὸν Νομὸ Πρεβέζης, ἐπαρχία τοῦ ὁποίου ἦταν ὡς τώρα.

ΜΙΑ ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΤΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ

Μετὰ ἰκανοποίηση πληροφορούμεθα μὰ ἀξιόλογη κοινωνικὴ πρόοδο στὸ Ἀργοστόλι, ὅπου λειτουργεῖ, πλουτισμένος μετὰ ὅλα τὰ σύγχρονα μέσα, ὁ κινηματογράφος «Τιτάνια» ἐφοδιασμένος μετὰ τὸ τελειότερο μηχανήμα προβολῆς «Σινέ-μεκάνικα». Τὸ ἀξιοσημείωτο εἶναι ὅτι προβάλλονται ἐκεῖ οἱ μεγαλύτερες δημιουργίες τῆς 7ης Τέχνης πὺν τελευταίως αἰχθηκαν στὴν Ἀθήνα. Γιὰ νὰ συμπληρώσει δὲ τὴν πράγματι σπουδαία γιὰ σημερινὴ ἐπαρχία πρόοδο, ἡ ἐπιχείρησις τοῦ «Τιτάνια» ἔχει ἤδη ἐξασφαλίσῃ τὴν τακτικὴν ἀποστολὴν ἀπ' τὴν Ἀθήνα τῶν σπουδαιότερων ἀπ' τὰ τελευταῖα «ζουρνάλ» μετὰ τὸ πῶς ἐπικραῖα διεθνή γεγονότα.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΞΕΝΗΤΕΜΜΕΝΑ ΠΟΥΛΙΑ

Γεράσιμο Βαγγελάτο τὸν λέγανε, ἀπὸ τὰ Μεταξάτα τῆς Κεφαλληνίας. Ξεκίνησε ἕνα πρωτὶ, δεκαπέντε περίπου χρόνων καὶ μπήκε στὴ Ζακυνθινὰ Γαλέρα τοῦ καπτάν Τζώρτζη κι' ἔφτασε στὸν Πειραιᾶ κι' ἀπὸ κεῖ στὴν Ἀθήνα, γιὰ νὰ συναντήσει τὸν πρῶτο του ἐξάδελφο.

Ὁλη κι' ὅλη του ἡ περιουσία ἦτανε 'κείνη τὴν ἐποχή, πρὶν τριάντα τόσα χρόνια, δυὸ τάλληρα.

Ὁ ξάδελφός του, ποὺ ἦτανε πέντ' ἔξη χρόνια ἀπὸ δαῖτον πιδὸ μεγάλος, τὸν συμβούλεψε νὰ πάει νὰ χτυπήσει τὴν πόρτα τοῦ ἀφέντη τοῦ Κοσμετάτου, ἡ τοῦ Γερολυμάτου καὶ νὰ τοὺς ζητήσει δυὸ εἰκοσπεντάρικα, γιὰ συρμαγιά. γιὰ νὰ 'χῆ τὰ ἐφόδια γιὰ νὰ δουλέψῃ ὡς μαναβόπουλο. Τοῦ εἶπε δέ, νὰ τοὺς πεῖ, ὅτι μένει κι' ὁ ξάδελφός του ὡς ἐγγυητής, γιὰ τὶς πενήντα δραχμές, ἂν καὶ ποτὲ δὲν θὰ τοῦ ζητούσανε ἐγγυητὴ γιὰ τὰ λεφτά, γιατί ἤξεραν πολὺ καλά, πὼς κάθε Κεφαλλονιτόπουλο ποὺ χτύπαγε τὴ πόρτα τοὺς, γιὰ νὰ δανειοῦν λίγα λεφτά γιὰ συρμαγιά, σὲ λίγους μῆνες θὰ τοὺς τὰ ἐπέστρεφε, μ' ἕνα θερμὸ εὐχαριστῶ κι' ἕνα χειροφίλημα, ἀπὸ ἕνα φτιαγμένο τότε πιά ξμπορα.

Ἔτσι ἄρχισε ὁ Βαγγελάτος καὶ στὰ δυὸ χρόνια ἐπὰνω, τὰ κεφάλαιά του εἶχαν περάσει τὸ χιλιάρικο, δηλαδή σαράντα τόσες χρυσὲς λίρες. Ὁ Βαγγελάτος, πνεῦμα ἀνήσυχο καὶ ἀνθρωπὸς ποὺ ἤθελε σῶνει καὶ καλὰ νὰ πλουτίζει σύντομα, ἄρχισε νὰ στρίβει τὸ νοῦ τοῦ ἄλλου, σὲ χώρες μακρινές, ὅπου δουλεύοντας στὴν ἀρχὴ σκληρότερα ἀπ' ὅτι μέχρι σήμερα, θὰ κέρδιζε ὁμῶς μιλιούνια, γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ γυρίσει ὕστερα πίσω στὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ μπορεῖ νὰ κάνει καὶ κᾶνα δυὸ καλὰ σὲ τοῦτο δῶ τὸ φτωχὸ καὶ ρημαγμένο τόπο.

Ζύγωσε καπεταναίους πατριῶτες του καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλους ποὺ 'χανε γυρίσει πᾶμπλουτοὶ ἀπ' τὶς παρθένες χώρες τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Ἀραπιάς, ἀπ' τὶς Ἰνδίες καὶ τὴν Ἀφρική. Τοὺς ἄκουσε νὰ μιλοῦν γιὰ 'κεῖνα' κεῖ τὰ μέρη, ἐξέτασε γιὰ τὸ κάθε τι καὶ, ἀφοῦ τὸ καλοσκέφθηκε, ἕνα ἀπομεσήμερο μπήκε μέσα σ' ἕνα «ποστᾶλι» Αὐστριακὸ καὶ σὲ κᾶνα-δυὸ μέρες βρέθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια, γιὰ νὰ κατατοπιστεῖ καλύτερα, γιὰ τὸ μεγάλο του ταξεῖδι. Τὰ ναῦλα του καὶ ἡ τροφοδοσία, τοῦ 'χανε στοιχίσει μέχρις ἐκεῖ ἕνα χρυσὸ πεντόδραχμο. Στὴν Ἀλεξάνδρεια, ὅπου ἔμεινε περίπου κᾶνα μῆνα, ρωτώντας τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλον, ἀποφάσισε ποῦ ἔπρεπε νὰ πάει, γιὰ νὰ ἐργαστεῖ σκληρὰ καὶ νὰ πλουτίσει.

Μιά καὶ δυὸ λοιπόν, μπαίνει στὸ βαπόρι καὶ τραβαίει γιὰ τὸ Γερμανικὸ Κογκό, γιὰ τὴν Ταγκανίκα κι' ἀπὸ κεῖ γιὰ τὴ Μπεϊρά, μ' ἕνα παρθένα ἔκταση, γιὰ νὰ δουλέψῃ καὶ νὰ παλέψῃ μ' ἄγρια θηρία κι' ἀνθρώπους, τοὺς μαύρους μισοανθρωποφάγους Ἰθαγενεῖς τῆς περιοχῆς αὐτῆς.

Ὁ Βαγγελάτος σύντομα ἀπόκτησε τὴν εὖνοια τῶν Ἰθαγενῶν κι' ἄρχισε σιγά-σιγὰ νὰ τοὺς ἐκμεταλλεύεται. Τὰ δυὸ του μπαούλα ἦσαν γεμάτα μὲ διάφορα μπιχλιμπίδια ποὺ κάνανε ἐντύπωση. Αὐτὰ τὰ μικροπραγματάκια ἔδινε στοὺς Ἰθαγενεῖς καὶ τὰ ἄλλαζε μὲ δέρματα φαεινῶν, ἀγρίων θηρίων, μὲ δόντια ἀπὸ ἐλέφαντες καὶ φτερά ἀπὸ σπᾶνια πουλιά.

Σὲ δυὸ χρόνια τὸ ἐμπόριο εἶχε πάει καλὰ. Πέντε ταξεῖδια εἶχε κάνει γιὰ νὰ κατέβῃ σὲ πιάτσα γιὰ νὰ τὰ πουλήσῃ καὶ στὸ διάστημα αὐτό, εἶχε γράψει καὶ τοῦ 'χανε ἔρθῃ ἀπ' τὴν Κεφαλλονιά πέντε ξαδέλφια του κι' ἕνας πεπειραμένος μπάρμπας του—ἕνας χειροδύναμος καὶ ψημμένος στὴ δουλειὰ Κεφαλλονίτης, ποὺ τὸν ἤθελε γιὰ τὴν ἐπιστασία τῶν Ἰθαγενῶν, γιατί ἐκτός τῆ δουλειᾶ τῶν τομαριῶν, σκόπευε νὰ καταγίνει καὶ μὲ φυτίες ἀπὸ Ἀθάνατα, καθὼς καὶ εὐφορὸ τὸ μέρος αὐτό ἦτανε καὶ νερὰ πολλὰ τρεχούμενα εἶχε. Ἔτσι θάβγαζε τὶς πρώτες ὕλες γιὰ τὰ καραβόσχοινα ποὺ ἦσαν περιζήτητα ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς καὶ τοὺς Γερμανοὺς.

Κοντολογίς, νὰ τῶρα ὁ Γεράσιμος Βαγγελάτος, σὲ ἡλικία σαράντα περίπου χρόνων, μὲ μιά μεγάλη περιουσία ἀπὸ πολλές χιλιάδες χρυσὲς λίρες, μὲ χιλιάδες στρέμματα ἐκτάσεις ἀπὸ φυτεῖς καὶ μὲ μιά παροικία

Ἑλληνικὴ ἀπὸ τρακόσους τόσους λευκοὺς ὑπαλλήλους του, ὅλο ἔφτανσιώτες. Ὅλα τὰ

νησιά εἶχανε ἀντιπροσωπευθεῖ στὴν ἐπιχείρησή τοῦ Βαγγελάτου καὶ δούλευαν ὅλοι πιστὰ καὶ τίμια καὶ ἱκανοποιούντουσαν μὲ τὸ πᾶρά πάνω.

Ζακυνθινόπουλο ἦτανε ὁ μάγεράς του καὶ Κορφιάτης ὁ ψάλτης τ' Ἀῆ Γεράσιμου, τῆς Ἐκκλησίας ποὺ εἶχε ἐκεῖ χτίσει, ὁ δὲ παπᾶς ἀπ' τοὺς Παζοῦς, ἕνας σοφὸς ἱερωμένος καὶ καλλίφωνος ποὺ ἔφερε ἐπίτηδες ἐστιάζοντας συνάμα χίλιες περίπου λίρες γιὰ μανουᾶλια, καντήλια, δισκοπότρηρα, γιὰ τὰ χρυσαφένια ἄμφια τοῦ παπᾶ καὶ γιὰ ἕνα σωρὸ πράγματα, ποὺ χρειαζότανε γιὰ τὴν ἐκκλησίαν τοὺς. Τὸ κόρρο τῆς ἐκκλησίας ἦτανε τέτοιο, ποὺ χαιρότανε ἡ ψυχὴ σου, γιατί ἐψάλλανε Ζακυνθινοί, Κορφιάτες καὶ Κεφαλλονίτες—οἱ πιδὸ τραγουδιστάδες.

***

Τὴν ὁμορφὴ αὐτὴ παροικία, ἕνα πρωῒνό, ἦρθε νὰ τὴν ἀναστατώσῃ, ἕνας ὄμιλος ἀπὸ πέντ' ἔξη θεατρίνους. Εἶχε φθάσει ἐκεῖνο τὸ πρωῒ κάποιος θίασος ἐνὸς Ἀντώνη Δελενάρδου, ποὺ ἀπαρτιζότανε ἀπ' αὐτόν, τὴ γυναικα του, τὶς δυὸ του κόρες, ἕναν ὀνόματι Φιλίππα κι' ἕναν ἄλλον, ποὺ δὲν θυμᾶμαι τ' ὄνομά του. Εἶχανε κάνει καλλιτεχνικὸ τουρνέ ὡς στὰ γύρω ἐκεῖ μέρη καὶ κάποιος ἄλλος ἐγκατεστημένος ἐκεῖ ρωμῆς, ὁ Κλαουδᾶτος, τοὺς εἶπε νὰ πάνε νὰ βροῦνε καὶ τὸν Βαγγελάτο καὶ νὰ παίξουνε καὶ σ' αὐτόν κᾶνα δυὸ παραστάσεις καὶ δὲν θὰ βγαίνανε ζημιωμένοι, θὰ τοὺς ἔδινε κανένα ἑκατόλιτρο τὸ λιγότερο, ἴσως καὶ τὰ ναῦλα γιὰ νὰ γυρίσουν πάλι στὰ ἄγια χῶματα τῆς πατρίδας.

Τὸν κατατόπισε γιὰ νὰ μὴν ἀπαγοστευθεῖ ἀπ' τὴ πρώτῃ τους γνωριμιά, πὼς ὁ Βαγγελάτος ἦτανε πολὺ βλάστημος, ἀλλὰ ὁ θυμὸς καὶ τὰ νεῦρα τοῦ ἀμέσως καλμάρουνε, καὶ γιὰ γνώρισμα ἦταν πὼς ἔβγαζε ν' ἀνάψῃ ἄμέσως τσιγάρο. Ἀπὸ 'κεῖ κι' ἔπειτα δὲν ἦταν νὰ τὸν φοβᾶσαι, καλμάριζε καὶ γινότανε πρόβατο κι' ὅτι ἤθελες τοῦ ζητοῦσες.

Ὁ Δελενάρδος ἄφησε τὸ συγκρότημα καμμιὰ πενηνταριά μέτρα πιδὸ πέρα ἀπ' τὴν ὥραια καλύβα, ποὺ βρισκόντουσαν τὰ γραφεῖα τοῦ Βαγγελάτου καὶ προχώρησε ὁ ἴδιος καὶ ζήτησε ἀπὸ ἕνα φύλακα νὰ δεῖ τὸν Βαγγελάτο. Ὁ φύλακας ὕστερα ἀπὸ δυὸ λεφτά, γύρισε καὶ τοῦ εἶπε νὰ περάσῃ.

Ὁ Ἀντώνης Δελενάρδος ἦτανε ἕνας εὖσωμος καὶ πολὺ ψηλὸς κι' ὠραίος ἄντρας, καλοντυμένος καὶ εὐγενικός, ἀλλὰ τύπος πονηροῦ καὶ τετραπέρατου ρωμιοῦ θεατρίνου. Μπήκε ἀμέσως στὸ γραφεῖο τοῦ Βαγγελάτου καὶ ἀποκαλύφθηκε κάνοντας μιά ἐπιδεικτικὴ ὑπόκλιση σ' αὐτόν.

Ὁ Βαγγελάτος τὸν ρωτᾷ ἀμέσως, δίχως πολλές κουβέντες καὶ πρὶν ἀκόμη τὸν χαιρετήσῃ, πὼς τὸν λένε, ἀπὸ ποῦ ἔρχεται καὶ τί τὸν θέλει.

Κεῖνὴ τὴν ὥρα, ἔμπαινε ὁ Νιδνίος ὁ Μπονίκος, τὸ Ζακυνθινόπουλο, ὁ μάγεράς του, ποὺ ἔφερνε στὸ Βαγγελάτο τὸν «βαρὺ καὶ ὄχι» καφέ του. Ἐβλεπε ἕνα καινούργιο ρωμῆ καὶ κοντοστάθηκε ν' ἀκούσῃ τὴ κουβέντα τοὺς. Ὁ Δελενάρδος, δασκαλεμένος ἀπ' τὸν Κλαουδῶτο, ἄρχισε νὰ τοῦ λέει γελαστό, ὅτι λέγεται Ἀντώνης Δελενάρδος, ὅτι εἶναι ἡθοποιὸς κι' ἔχει φέρει ἕνα θιασάκο ἀπὸ πέντ' ἔξη πρόσωπα γιὰ νὰ τοὺς διασκεδάσῃ.

Ὁ Βαγγελάτος ποὺ τὸν ἄκουγε τόσην ὥρα καθιστὸς καὶ ἔστριβε καὶ μασοῦσε τὴ μιάν ἄκρη τοῦ μουστακιοῦ του, ξεπετάγεται καὶ τὸν ἀρχίζει στὸ βρισίδι κι' ἀφοῦ τοῦ εἶπε μερικὲς Παναγιές καὶ τοῦ κατέβασε καμμιὰ δεκαριά καντηλιέρια, βάζει νευρικά τὸ χέρι στὴ τσέπη του καὶ βγάζει κι' ἀνάβει ἕνα τσιγάρο. Ὁ Νιδνίος ποὺ παρᾶσκε ἐκεῖ κοτὰ τὸν σκούντιζε καὶ τοῦ γνέφει νὰ προσφέρει στὸ μουσαφίρη τοὺς τσιγάρο καὶ νὰ τοῦ πεῖ νὰ κάτσει. Ὁ Βαγγελάτος τοῦ τῶρα πιά εἶχε συνέλθει, πρόσφερε ἀμέσως στὸν Δελενάρδο τσιγάρο καὶ τοῦδεῖξε μιά πολυθρόνα νὰ καθήσει. Τοῦ ζητᾷ

αμέσως συγγνώμη για δυο-τρία λαφτά και αποσύρεται με το Νιόνιο στο διπλανό γραφείο. Ο Βαγγελάτος είχε καταλάβει τη γκάφα του, και λέει στο Νιόνιο:

— «Ο Θεός μωρέ σ' έστειλε ;»
— «Μωρέ αφέντη ρεντικολαρίστικες.»
— «Νιόνιο...»
— «Προσταγές σου, αφέντη.»
— «Βρέ Νιόνιο, βρίσεμε...»
— «Εγώ να σε βρίσω αφέντη ;»
— «Βρίσεμε μωρέ Νιόνιο για θά σκάσω, κολάστηκα ό φουκαράς.»
— «Δέν είναι αυτόνοιο τσίποτσι, αφέντη, μη μου σπαζοχολιάζεσαι.»
— «Βρίσεμε, για θά κρεπάρω.»
— «Βεραμέντε αφέντη ;... ώϊμέ...»
— «Αν μ' αγαπάς βρέ Νιόνιο, βρίσεμε.»
— «Είσαι, μωρέ ψυχούλα μου... τραμπάκολο, έφτο-νο έχω να σου σπαβεντάρω... Αφέντη... κύττ' από τη παραθούρα, ατύουνη μωρέ ψυχούλα μου που φαί-νται θάναι ή πρίμα, θάναι ή πρωταγωνίστρια, κύττα σιόρ-Έράσιμε και δυο άλλες κοπελλούδες. Μωρέ βουρ-λισιά σ' έπιασε και δέ μιλάς, αφέντη ; έβγα και κάλε-σέ τους, σκόρπα τά θβόλα γι' αυτούς, ατύουνοι είναι καλλιτέχνες, που καταδεχτήκανε ν' αρθθύνε ως έδω πέρα να μάς διασκεδάσουνε, κατάλαβες ή όχι ;»
— «Έχεις δίκη Νιόνιο. Έλα μαζί μου να δούμε τι θά κάνουμε.»

— Πάμε ψυχούλα μου. Τώρα βέβαια ατύουνοι δέν εί-ναι ό Διονύσης ό Ταβουλάρης, ό Βονασέρας, ή ό Λαυ-ράγκας με την κομπανία του, όποιοι και να 'ναι όμως καλώς ώρίσανε και θά μάς κάνουνε να θυμηθούμε λι-γο την πατρίδα.»

— «Ναί Νιόνιο, την πατρίδα...» Κι' έσκυψε με δα-κρυσμένα μάτια και φίλησε το Νιόνιο και βαδίσανε άν-τάμα για να συναντήσουνε το Δελενάρδο και να τον καλωσορίσουνε και να τον προσκαλέσουνε για να παί-ξει με το θιάσό του.

Από δυο οι παραστάσεις του Δελενάρδου, γινήκανε είκοσι και όταν τοιμάστηκε ό θιάσος για να φύγει, ό Βαγγελάτος τους έδωσε από διακόσιες χρυσές λίρες στον καθένανε και τρακόσες στη πρωταγωνίστρια κι' επί πλέον ένα ώραιό βραχιόλι κι' ένα μενταγιόνι, από εύγνωμοσύνη που τους χάρισαν το γέλιο επί ένα και πλέον μήνα κι' είχε μάλιστα να το λέει, ότι όσο έγέ-λασε με την κομωδιά του Σουρή «Τά Προσόντα» δέν γέλασε σ' όλη του τη ζωή. Τους έβγαλε τά εισιτήρια επιστροφής, σιδηροδρόμου και βαποριών μέχρι τον Πει-ραιά και αφού τους φίλησε, σφιγγοντάς τους τά χέρια, τους είπε : «Σας εύχαριστώ που με τά παπούτσια σας μου φέρατε λίγη σκόνη απ' τ' άγια χώματα της γλυ-κειάς μας πατρίδας. Πέστε κεί κάτω στους δικούς μας όποτε θά τύχει να κάνετε κουβέντα και για μάς, ότι τά ξενητεμένα πουλιά, ποτέ δέν την ξεχνάνε και πάν-τα θά στέλνουμε τά πιό πολλά απ' αυτά που κερδίζου-με με τον κόπο της δουλειάς μας. Και πώς μία μέρα, θά ξαναγυρίσουμε κοντά στον καθάριο και γαλανό της ούρανό, φέρνοντας μαζί μας τις οικονομίες μας για ν' άφισουμε τά κόκκαλά μας στ' αγαπημένα χώματά της που νοσταλγούμε...»

ΤΑΣΣΟΣ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

Τά «**Επτανησιακά Γράμματα**» θά έγκαι-νιάσουν από το επόμενο τεύχος τακτική στήλη

ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

που θ' αποτελέσει χρήσιμο βοήθημα για την μελέτη **Επτανησιακών θεμάτων.**

ΜΠΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ

Έργο της γλύπτριας κ. Λουκίας Γεωργαντή

(Βλ. εις σελ. 15 σημείωμά μας)

ΙΘΑΚΗ

Σά βγεις στον πηγαιμό για την 'Ιθάκη,
να εύχεται νάναι μακρύς ό δρόμος,
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.
Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τόν θυμωμένο Ποσειδώνα μη φοβάσαι,
τέτοια στον δρόμο σου ποτέ σου δέν θά βρείς,
άν μέν' ή σκέψις σου ύψηλή, άν έκλεκτ ή
συγκίνησης τό πνεύμα και τό σώμα σου άγγίζει.
Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τόν άγριο Ποσειδώνα δέν θά συναντήσεις,
άν δέν τους κουβανείς μέσ στην ψυχή σου,
άν ή ψυχή σου δέν τους στήνει έμπρός σου.

Νά εύχεται νάναι μακρύς ό δρόμος.
Πολλά τά καλοκαιρινά πρωϊά να είναι
που με τί εύχαρίστησι, με τί χαρά
θάν μπαίνεις σε λιμένας πρωτοειδωμένους,
να σταματήσεις σ' έμπορεία Φοινικικά,
και τές καλές πραγμάτειες ν' άποκτήσεις,
σεντέφια και κοράλλια, κεχριμπάρια κ' έβενους,
και ήδονικά μυρωδικά κάθε λογής,
όσο μπορείς πιό άφθονα ήδονικά μυρωδικά,
σε πόλεις Αιγυπτιακές πολλές να πάς,
να μάθεις και να μάθεις απ' τους σπουδασμένους.

Πάντα στον νού σου νάχεις την 'Ιθάκη.
Τό φθάσιμόν εκεί εν' ό προσοσίμός σου.
'Αλλά μη βιάξεις το ταξίδι διόλου.
Καλλίτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΚΑΒΑΦΗΣ

ΔΑΥΪΔ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗΣ

Ο ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΣ

ΔΙΟΝ. Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Από τὰς μορφάς, αἱ ὁποῖαι συνεδέθησαν στενῶς πρὸς τὴν κοινωνίαν τῆς Ζακύνθου κατὰ τὰ τέλη τοῦ 18ου καὶ ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος εἶναι καὶ ἡ τοῦ ἱεροδιακόνου **Δαυῖδ Μαυροειδῆ**.

Ὁ οἶκος **Μαυροειδῆ** ἢ **Μαυροειδοπούλου** κατήγετο ἐκ τῆς πάλαι ποτὲ Ἀρκαδίας, νῦν δὲ Κυπαρισσίας τῆς Μεσσηνίας, ὡς δὲ καταφαίνεται ἐκ τῶν σχετικῶν ἐγγράφων, τῶν σωζομένων ἐν τῷ Ἀρχιεποφυλακείῳ Ζακύνθου, ἐγκατέστη εἰς τὴν μυροβόλον νῆσον τὸ πρῶτον τῷ 1760. Ὁ πατὴρ τοῦ Δαυῖδ **Θεοδόσιος** ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἠρέσκειτο δὲ νὰ ταξιδεύῃ συχνὰ ἀνὰ τὰ Ἑλληνικὰ παράλια καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου καὶ Ἰονίου Πελάγους.

Ὅθεν περὶ τὰς δυσμὰς τοῦ βίου του, ὅτε πρὸς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του περιεβλήθη τὸ μοναχικὸν ἔνδυμα, προσέλαβε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ «θαλασσινοῦ καλογήρου».

Ὁ Δαυῖδ ἐγεννήθη τῷ 1783 ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπου καὶ ἐξέμαθε τὰ πρῶτα γράμματα.

Πρὸς εὐρυτέρας σπουδὰς ἠκολούθησε τὸν πατέρα του ἀνὰ τὰς περιόδους του, ὅτε δὲ ἐνηλικιώθη περιεβλήθη τὸ ράσον καὶ κατέστη διάκονος. Τὴν 1 Αὐγούστου 1819 ἐπεσκέφθη τὸ ἀγιώνυμον ὄρος καὶ πρὸ τῶν πατέρων τῆς βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος ἐξεδήλωσε τὴν πρόθεσίν του νὰ καταταγῇ μοναχός.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατέθεσε 2500 γρόσια ὑπὲρ τῆς μονῆς.

Ἐν Ἀθῶνι ἐφοίτησεν εἰς τὰς ὀνομαστάς σχολὰς τῆς ζωγραφικῆς καὶ ὅν ἐβράδυνε νὰ καταστῇ ἀγιογράφος. Ἐκ τῆς τέχνης του δ' αὐτῆς ἐπορίζετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ ἐδάνειζε τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην μοναχούς.

Ἐγγραφὸν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26 Μαΐου 1821 μαρτυρεῖ ὅτι ὁ ζωγράφος Δαυῖδ ἐδάνεισεν εἰς τοὺς πατέρας τοῦ Ρωσικοῦ κοινοβίου τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος διὰ τὰς «χρείας» τῶν 2600 γρόσια πρὸς 6% τὸν χρόνον.

Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ὁ Δαυῖδ ἐνήστευεν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας πρὸ πάσης ἐργασίας, αἱ δὲ ἀγιογραφαὶ του ἦσαν θαυματουργοὶ καὶ ἐφανέρωνον εἰς τοὺς κατόχους τῶν διὰ τριγμῶν καὶ ἄλλων παντοειδῶν ἤχων τὰ εὐχάριστα ἢ δυσάρεστα συμβάντα τοῦ βίου αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῶν.

Εἰς τὸ ἅγιον ὄρος ὁ ζωγράφος οὗτος παρέμεινε μέχρι τῆς 20 Νοεμβρίου 1821, ὅτε ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ δι' ἀνάγκας του εἰς Ζάκυνθον.

Πρὸς ἀσφάλειάν του δὲ ἐφωδιάσθη αὐτὸς καὶ ὁ συνοδὸς του Νικηφόρος μὲ κοινοσφράγιστον γράμμα τῶν πατέρων τῆς Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος.

Ἀλλ' ὁ Νικηφόρος τὸν ἐγκατέλειπεν, οὕτω δὲ μόνος μεταβαίνει εἰς τὴν μυροβόλον νῆσον, ὅπου φιλοξενεῖται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συγγενοῦς του Παναγιώτου Ἀσημακοπούλου. Ἐν αὐτῇ ἐζωγράφησε πλείστους ἁγίους, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸν Ἅγιον Διονύσιον, τοὺς ἁγίους Ἀναργύρους, τὴν Κυράν τῶν Ἀγγέλων, τὴν Ὁδηγήτριαν, τὴν Ὑπαπαντήν, τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον, τὸν Ἅγιον Ἐλευθέριον καὶ ἄλλους.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Δαυῖδ ἡσθένησεν, ἡ δὲ μακροχρόνιος ἀσθένειά του, τὸν ἠνάγκασε νὰ διαπανήσῃ ὅλας τὰς μικρὰς οἰκονομίας του καὶ νὰ μὴ ἔχη χρήματα διὰ τὸν ἱατρὸν καὶ τὰ φάρμακα.

Ἐπίκουρος εἰς τὴν δυσχερῆ αὐτὴν θέσιν ἤλθεν ὁ φιλοξενῶν αὐτὸν Ἀσημακόπουλος, ὁ ὁποῖος παρ' ὅλας τὰς προσπάθειάς του δὲν εἶδον νὰ σώσῃ τὸν Ἀγιογράφον. Βλέπων λοιπὸν ὁ Ἀγιογράφος ὅτι πλησιάζει τὸ τέλος τοῦ ἐκάλεσε εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Ἀσημακοπούλου, ὅπου διέμενε, τὸν Δημόσιον Συμβολαιογράφον Διονύσιον Ζαββαδυνὸν καὶ τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1123 ἐνώπιον αὐτοῦ ὑπηγόρευσε τὰς τελευταίας θελήσεις καὶ παραγγέλιας του.

Ὅθεν παραγγέλλει «νὰ τατζῇ» εἰς τὸν Ἅγιον Βασίλειον τὸν κάτω, εἰς τὸν ναὸν τοῦ οὐοῦ ἀφιερώνει τὴν ζώνην του καὶ τὸ ἅγιον χρυσοῦν ποτήριον τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιοῖ κατὰ τὴν λειτουργίαν. Εἰς τὸν ἱερομόναχον παπᾶ-Γερμανὸν χαρίζει τὸ πετραχήλι του καὶ τὸ στυχάριόν του ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ διαβάξῃ λειτουργίας εἰς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν του.

Εἰς τὸν ἅγιον Βασίλειον τὸν ἄνω, τὰ βιβλία του, τὰ ζάρφια του καὶ τὰς κούπας του.

Ὅλα τὰ λοιπὰ ἀφήνει εἰς τὸν Παναγιώτην Δ. Ἀσημακόπουλον τὸν ὁποῖον καὶ ἐγκαθιστᾷ ὡς γενικὸν κληρονόμον καὶ ἐκτελεστήν τῆς διαθήκης εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης διὰ τὰς ὑπηρεσίας, ἃς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας του πρὸς τὸν Δαυῖδ προσέφερε.

Δύο ἔτη βραδύτερον τὴν 21 Δεκ. 1823 (2' Ιαν. 1824) ὁ Δαυῖδ ἀπέθανεν ὁ δὲ πληρώσας τοὺς ἱατροὺς, τὰ φάρμακα καὶ τὰ ἔξοδα τῆς θανῆς του γενικὸς κληρονόμος του ἐξετέλεσε κατὰ γράμμα τὰς παραγγέλιας τοῦ ἀγιογράφου Δαυῖδ, λαβὼν ὡς ἀντίδωρον μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὴν συλλογὴν τῶν ἀγιογραφιῶν του, τὴν ὁποῖαν περιέσωσαν δύο τῶν δισεγγόνων τοῦ Παναγιώτου Ἀσημακοπούλου.

Ἡ συλλογὴ, πλουτισθεῖσα καὶ μὲ ἄλλας εἰκόνας Κρητικοεπτανησιακῆς τεχνουργίας, εἶναι μία ἐκ τῶν μεγαλυτέρων τῶν ἐν Ἀθήναις ἰδιωτικῶν ἀγιογραφικῶν συλλογῶν.

ΔΙΟΝ. Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ "ΛΥΚΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ,"

Ἀξίζει ν' ἀφιερώσουμε λίγον ἀπὸ τὸν περιορισμένο χώρο ποὺ διαθέτουν τὰ «Ἐπτανησ. Γράμματα» γιὰ μιὰν ἀξιόλογη πατριωτικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐργασία ποὺ ἀθόρυβα μὰ ἀποδοτικὰ συντελεῖται στὸ «Λύκειο τῶν Ἑλληνίδων» ἐδῶ.

Στὰ νησιά μας, ποὺ καλλιέργησαν κι' ἀνέβασαν τὸ καλὸ καὶ τὸ ὠραῖο καὶ ποὺ πάντα διακρίθηκαν εἰς ἐκδηλώσεις καὶ ἔργα γιὰ τὴν πνευματικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐξύψωση τοῦ λαοῦ, ἱδρύματα μὲ τέτοιους ἢ παραπλήσιους σκοποὺς ὑπῆρξαν σὲ διάφορες ἐποχές καὶ βρῆκαν πάντα πρόσφορο ἔδαφος κι' εὐδοκίμησαν, ἀφήνοντας πλούσιους καρποὺς στὴν πνευματικὴ διάπλαση καὶ στὸ ἥθος κάθε νεώτερης γενεᾶς. Κι' ἀκόμη τὰ τελευταῖα χρόνια, στὸ Ἀρσάκειο στὴν Κέρκυρα, μὲ τὴν ἀλτ.σμόνητὴ Κυρία Σταμπόγλη καὶ τὸ τόσο διαλεχτὸ ἐπτανησιο προσωπικὸ, γινόταν μιὰ σπουδαία ἐργασία, —ἐξω ἀπ' τὸ σνεδὸ πλαίσιο τοῦ σχολικοῦ προγράμματος— ποὺ τόσο τὴν ἐκτιμοῦσε καὶ τὴν παρακολουθοῦσε ἡ κοινωνία τοῦ νησιοῦ, ὥστε ἀντέδρασε ὅσο μπόρεσε γιὰ νὰ ματαιώσει τὴν κατάργησή του κι' ἀκόμα σήμερα ἐξακολουθοῦν οἱ προσπάθειες γιὰ τὴν ἐπανασύστασή του.

Τὸ Λύκειο τῶν Ἑλληνίδων, ποὺ ἱδρύθηκε ἀπὸ τὴν μεγάλη Ἑλληνίδα Καλλιρόη Παρρέν τὸ 1910, εἶναι ἓνα Ἑλληνικὸ καὶ πολιτισμένον ἄντρο ποὺ ἀποτελεῖ, στὸν εὐρὺ τομέα τῆς δράσεώς του, τὸν συνδετικὸ κρίκο μὲ τὴν Ἑλληνικὴ παράδοση. Κι' εἶναι ἀπὸ τὰ λίγα καὶ πιὸ σημαντικὰ ἱδρύματα τοῦ εἵδους αὐτοῦ στὴν Εὐρώπη, ποὺ διατηροῦνται ἐπὶ τόσα χρόνια καὶ ποὺ ἀκμάζουν τόσο.

Ἡ ἐργασία του, ταξινομημένη σὲ 18 τμήματα, ἐπεκτείνεται εἰς ὅλες τὲς ἐκδηλώσεις καὶ τίς ἀνάγκες τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Καθένα ἀπὸ τὰ τμήματα αὐτὰ ποὺ λειτουργοῦν ἀξιόλογα σήμερα (τῶν Ἐθνικῶν παρὰδσεων, Ἑθν. λωρῶν, Λαϊκῆς Ψυχαγωγίας, Ἱματιοθήκης καὶ ἐργαστηρίου Ἑθν. Ἐνδυμασιῶν, τὸ φιλανθρωπικόν, τὸ τμήμα μητέρων καὶ παιδαγωγῶν, παιδικῆς ἀδελφосύνης, οἰκοτεχνίας, οἰκοκυρικῆς, οἰκονομίας καὶ αἰσθητικῆς σπιτιοῦ, τὸ μουσικόν, τὸ φιλολογικόν, τῆς δανειστικῆς βιβλιοθήκης κ.λ.π.) ἐργάζεται ἀθόρυβα, παρ' ὅλες τίς σημερινές συνθήκες, γιὰ τὴν ἀναγέννηση καὶ διατήρηση τῆς Ἑθνικῆς μας ζωῆς, μὲ τὰ ἔθιμα καὶ τίς παραδόσεις τῆς, διαφωτίζοντας τὴν Μητέρα στὰ καθήκοντα καὶ τὸν προορισμὸ τῆς καὶ προσφέροντας σ' αὐτὴν τίς χρήσιμες κι' ἀπαραίτητες γνώσεις γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῆς μεγάλης ἀποστολῆς ποὺ τῆς ἔταξε ἡ φύσις.

Λειτουργοῦν σήμερα στὴν Ἀθήνα ἐξῆς σχολεῖα ἀγραμμάτων Μητέρων καὶ εἰκοσι πέντε τέλειοι ἀργαλεῖοι ἐργάζονται σὲ ἱσάριθμα ἀθηναϊκὰ σπίτια μελῶν τοῦ Λυκείου, ποὺ φτιάχνουν ὕφαντὰ σὲ λαϊκὰ σχέδια ἢ μαθαίνουν. Κι' ἀκόμη στὸ Λύκειο λειτουργεῖ ἓνα προχωρημένο τμήμα, ὅπου, μιὰ διακεκριμένη Ἑλληνίδα νέα καὶ σοφὴ Παρρέν, ἡ Πρόεδρός του, διδάσκει ἡ ἴδια ἀρχαῖες τραγωδίες, τὴν Ἰλιάδα κι' ἄλλα ἀρχαῖα κείμενα σὲ πολλὰ μέλη τοῦ ἱδρύματος ποὺ πληρώνουν τὰ διδασκτὰ τους γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς λειτουργίας τῶν σχολείων ἀγραμμάτων μητέρων.

Εἶναι πολὺ παρήγορο κι' ἐνθαρρυντικὸ ποὺ μέσα στὴν ἀμφίβολη ρευστότητα τῆς ἐποχῆς μας, ὑπάρχει τόση ἰσότης εἰς τὴν ἐθνικὴ μας παράδοση, ποὺ εἶναι καὶ παρὰδοση ὅλου τοῦ πολιτισμένου κόσμου. Αὐτῆς τῆς πολύτιμης κληρονομιάς εἶναι ἀφανής, σχεδόν, θεματοφύλακας καὶ καλλιεργητὴς τὸ Λύκειο τῶν Ἑλληνίδων, δίνοντας συνάμα, ἀνάλογα μὲ τίς σημερινές, πρὸ παντὸς ὄλικά δύσκολες συνθήκες, τὰ ἀναγκαῖα ἐφόδια καὶ τίς γνώσεις μιᾶς καλῆς οἰκοκυρᾶς καὶ μιᾶς Ἑλληνίδας Μητέρας.

Βέβαια τὸ Ἴδρυμα τοῦτο θὰ μπορούσε νὰ ἐπεκτείνει τὴ δραστηριότητά του καὶ, μپάζοντας καινούργιο αἷμα στοὺς κόλπους του, νὰ εἰσδύσει περισσότερο κι' ἐντατικώτερα στὴν ἐργαζομένη γυναῖκα τοῦ λαοῦ μας ποὺ ἔχει μεγαλύτερη ἀνάγκη ἀναπτύξεως καὶ ποὺ πέφτει τόσο εὐκόλα θύμα κάθε πλάνης. Ὅσο γιὰ τὸ περίφημο ζήτημα τῆς «ψήφου», αὐτὸ εἶναι ἀπροσάρμοστο ἀκόμη καὶ ἄκαιρο γιὰ μᾶς. Ἀρκετὰ ἔπαθε καὶ παθαίνει αὐτὸς ὁ ταλαιπωρημένος τόπος ἀπὸ τὴν ἀντρικὴ πολιτικολογία. Ἀς μείνουν τοῦλάχιστον οἱ γυναῖκες ἔξω ἀπ' αὐτὴν γιὰ νὰ κρατήσουν τὸ Ἑλληνικὸ σπίτι, ν' ἀναθρέψουν ἀντάξια τὰ παιδιά μας καὶ νὰ διατηρήσουν τὴν ἁρμονία μέσα στὴν κοινωνία καὶ τὴν ποίηση στὴ ζωὴ μας.

Τελειώνοντας τὸ μικρὸ τοῦτο σημείωμα, μὲ δικαιολογημένη ἱκανοποίηση σημειώνουμε πὼς καὶ στὸ ὠραῖο καὶ κοινωνικὸ τοῦτο ἔργο τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων, ποὺ ἔχει πανελληνίῳ ἐνδιαφέρον καὶ σπουδαιότητα, ἀξιόλογη προσφέρουν τὴ συμβολὴ τους τὰ νησιά μας. Τέσσερα μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου του εἶναι Ἐπτανήσιες: Δυὸ Κεφαλλοντίτισσες, μιὰ Κερκυραῖα καὶ μιὰ Ζακυνθινὴ.

B.

ΕΙΝΑΙ ΣΤΙΓΜΕΣ

Εἶναι στιγμές ποὺ σὲ ζητῶ
νὰ βρῖσκεσαι κοντά μου,
στιγμές πολὺ ποὺ σ' ἀγαπῶ,
μικρὴ βασίλισσά μου.

**

Κι' ἄλλες στιγμές ποὺ σὲ κυτῶ,
στὰ μάτια σου βαθεῖα,
ζητώντας μέσα κεῖ νὰ βρῶ
μήπως φωλιάζει ἡ ψευτιά.

ΒΑΣΣΟΣ ΦΩΚΑΣ

(Οἱ στίχοι αὗτοὶ ἔχουν μελλοποιηθεῖ σὲ τύπο «καντάδας» ἀπ' τὸν καθηγητὴ τοῦ Ἑθν. Ὀδείου κ. Γ. Βῶκο)

Zean Moreas

(NE DITES PAS LA VIE...)

Ποτὲ μὴν πῆς εἶν' ἡ ζωὴ χαρούμενη γιορτὴ.
εἶτ' ἑλαφρὸς, ψυχὴ μικρὴ ἂν τέτοια σκέψιν ἔχης.
Μήτε πὼς εἶναι βάσανο ποὺ ἀτέλειωτα κρατεῖ.
λείπει τὸ θάρρος, δὲν μπορεῖς στίς ἀτυχίες ν' ἀντέχης.

Γέλα καθὼς τὴν ἄνοιξι τρελλὰ λυγοῦν οἱ κλώνοι,
σὰν τὸ βορρὴ ἀναστέναζε, σὰν κύμα στ' ἄκρογιάλι,
δεκτὲς ἄς εἶναι κι' οἱ χαρὲς, ὅσοι ποῖται κι' οἱ πόνοι
καὶ πὲς, εἶν' ἴσκιος ὄνειρου—κι' αὐτὸ πολὺ ν' αἰ πάλι.

Μετάφρασις Α. ΛΑΣΗ

ΣΚΟΡΠΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΗΣ
ΙΣΑΒΕΛΛΑΣ ΘΕΟΤΟΚΗ

ΜΑΡΙΕΤΤΑΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ - ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΣ

(Από το ανέκδοτο έργο της για τη ζωή της
μεγάλης Κερκυραίας).

... Στο έκλεκτο σαλόνι της ή μεγάλη αυτή γυναίκα που κατάφερε μονάχη της ν' αποκτή-
ση το κύρος της παγκόσμιας φήμης στην έπο-
χή της, φρόντιζε νά συγκεντρώνη μ' αληθινή
στοργή όλους τους Έλληνες που περνούσαν
απ' εκεί δείχνοντας περηφάνεια πραγματική
για την ελληνική καταγωγή της μέσα στο κο-
σμοπολιτικό εκείνο περιβάλλον.

Ο Ιωάννης Καποδίστριας από τους πρώτους
και διαλεχτότερους θαμώνες του σαλονιού πριν
γίνει Κυβερνήτης της νεοσύστατης Ελλάδας,
χαίρονταν τη γενική έχτιμηση και συμπάθεια
έκει μέσα, θεωρώντας τον για «σταθερό και
λαμπρό χαρακτήρα με τρόπους εξαιρετικά ευ-
γενικούς και άγγελική φυσιογνωμία».

Ο Μονοτοξύδης, ο μεγάλος Κερκυραίος ιστο-
ρικός που στις συναναστροφές της Ισαβέλλας
τραγουδούσε έφτανησιώτικα δημοτικά διστιχα
και ένα βράδυ που στα σαλόνια της βρίσκον-
ταν οι έκλεκτοί σέ διάνοια αντιπρόσωποι
ένδεκα έθνών συμπεριλαμβανομένης και αυτής
της μακρυνής Κίνας, θεώρησε τιμή του νά συνε-
χίση τὰ ὁμορφα λιανοτράγουδα της ιδιαίτερης
πατρίδας του αρχίζοντας με τὸ :

Ἡ ἀγάπη θέλει φρόνηση, θέλει ταπεινωσύνη
θέλει λαγοῦ πατήματα, θέλει γρηγοροσύνη.

Ο Μάριος Πιέρι, ο παράξενος, ο φιλόδοξος
και ἄσχημος Πιέρι που τοῦ εἶχαν κολήσει τὸ
παρατσούκλι «βδέλα» γιὰ τὴ μονομανία που
εἶχε νά βρίσκεται πάντα κοντὰ στοὺς διαπρε-
πεῖς διανοούμενους καὶ νά τοὺς λατρεύη σὲ
τέτοιο βαθμὸ που ἔφτασε νά φιλή τις πόρτες
τῶν σπιτιῶν τους. Στὸν κύκλο τῆς Ισαβέλλας
στέκονταν πάντα μελαγχολικός, λιγομίλητος,
έτοιμος νά θυμῶση. Δὲν τὸν συμπαθοῦσαν καὶ
τόσον ἐκεῖ μέσα, γιατί ἐξέχωρ' ἀπ' αὐτὰ που
εἶπαμε, δὲν εἶχε τρόπους ευγενικούς καὶ ἦταν
πολὺ ἄσχημος πρὸ πάντων ἀπὸ τὰ σημάδια
τῆς βλογιάς που τοῦ γέμιζαν τὸ πρόσωπο.
Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν ἐμπόδιζε ν' ἀλλάζει κα-
θε χρόνο κι' ἀπὸ μιὰ ἐρωμένη, ὁμορφη καὶ καλ-
λιτέχνιδα ἡθοποιό. Ἐβριζε μὲ πάθος τὸν Γκαί-
τε λέγοντας πὼς οὐτε μιὰ σκηνὴ ἀντάξια ἐνὸς
μεγάλου ποιητῆ δὲν βρῆκε στὸ Φάουστ. Μι-
λοῦσε πάντα μὲ νοσταλγία γιὰ τὴν Κέρκυρα
μὲ τοὺς ρομαντικούς της περιπάτους πλάι στίς
ἀκρογιαλιές.

Ο Δημήτρης Ἀρλιώτης ὁ συγγραφέας τῆς
βιογραφίας τοῦ Καποδίστρια που πρωτοπῆγε

στὸ σαλόνι τῆς Ισαβέλλας σὲ ἡλικία 18 χρο-
νῶν ὡς φοιτητής. Ἦταν γεμάτος φιλελεύθερες
σκέψεις καὶ γυρνώντας στὴν Κέρκυρα ἄρχισε
νά κηρύττει, μὲ θέρμη τις ἀρχές τοῦ Μ. Να-
πολέοντα.

Ο Ἀρλιώτης πρόσεξε τὴν «σοφὴ - Ισαβέλ-
λα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή που τὴν εἶδε τὴν ἀ-
γάπησε μάλιστα παρ' ὅλο που ἦταν μεγαλύ-
τερή του. Ἦταν βέβαια καὶ ὁ θαυμασμός που
τὸν τραβοῦσε πρὸς τὴν ἐξοχὸν αὐτὴ γυναίκα.

Δὲν εἶχεν ὅμως τύχη. Ἐκείνη τὴ στιγμή λί-
γες ἡμέρες μετὰ τὴ γνωριμία του μαζί της, ἐ-
κείνη ἔφευγε βιαστικά γιὰ κρύψη τὸ γάμο της
ἐπειδὴ οἱ συγγενεῖς τοῦ δεύτερου ἄντρα της
δὲν συναινοῦσαν.

Γυρίζοντας ἡ Ισαβέλλα ἀπὸ τὸ γαμήλιο τα-
ξίδι της γνωρίστηκε περισσότερο μὲ τὸν Ἀρ-
λιώτη. Ἐκεῖνος ἦταν τὸν ἑαυτὸ γιὰ τὸν ἐρωτὰ
του. Δὲν συλλογίστηκε πὼς ἦταν νιόπαντρη.
Σὲ λίγο τῆς ἔστειλε τὸ πρῶτο γράμμα στὸ
ὁποῖο τῆς μιλεῖ γιὰ τὴν ἀγάπη του «... Ἐὰ σὰς
μιλήσω καὶ γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου ἂν τὸ ὑποφέ-
ρετε ... ἂν τὸ ὑποφέρετε ! ... Καὶ πὼς δὲν θὰ
τὸ ὑποφέρετε—τῆς λέει—φαίνεται πὼς λίγο
γνωρίζω τὴν καρδιά σας, σὰν κάνω παρόμοιες
σκέψεις, τὴν καρδιά σας που εἶναι τόσο ἐυ-
αίσθητη στὴ φιλία. Ἀλλὰ μὲ συγχωρεῖτε. Ἐὰ
σὰς πῶ λοιπὸν ὅπως ὅλοι οἱ ἐρωτευμένοι πὼς
ζῶ ἀνάμεσα σὲ μικρὲς καὶ σπάνιες χαρές, ἀ-
νάμεσα σὲ ζήλειες καὶ φόβους. Δῶ κι' ἕνα
μῆνα περνοῦσα ἡμέρες πολὺ δυστυχισμένες.
Μὰ λίγη σκέψη μ' ἔκανε πολὺ πιὸ ἡσυχό. Χθὲς
τὸ βράδυ δὲν ἤλθα, βλέπετε ἂν ἔχω τὴν καρ-
διά λιγότερο ἐρωτευμένη. Μπορεσα καὶ σὰς
ἔδωσα δυὸ φιλιὰ. Δὲν μὲ μαλώσατε. Ἀπ' ἐναν-
τίας ἀπλώσατε τὸ χέρι καὶ μοῦ δώσατε ἕνα
χαριτωμένο μπατσάκι στὸ μάγουλο. Καὶ μὲ
χαδέψατε. Αὐτὰ, ἀλήθεια, εἶναι ὥραϊα πράγ-
ματα. Μὰ ἡ ἀδιαφορία σας. Ἡ ψυχρότητά σας.
Καὶ οἱ προτιμήσεις που δείχνετε στὸν ἀντιζη-
λό μου. Πὼς νὰ τις ὑποφέρω χωρὶς—θὰ τὸ πῶ
—νά πεθάνω ; Ἐν' ἀεράκι ἐλπίδας, που δὲν
μ' ἄφησε ποτέ, μοῦ λέει πὼς σὲ λίγο καιρὸ θὰ
εἶμαι εὐτυχισμένος».

Ο ἀντιζηλος που φοβόταν ὁ Ἀρλιώτης ἦταν
ὁ Φώσκολος στὸν ὁποῖον ἡ Ισαβέλλα ἔδειχνε
πάντα μιὰ προτίμηση, Ἀπ' ὅτι φαίνεται παρ'
ὅλο που πατρεύτηκεν ἀπὸ ἐρωτὰ καὶ ἦταν νιό-
παντρη τότες, δὲν ἀφοσιωνόταν ὁλότελα στὴ
στεγνὴ συζυγικὴ ἀγάπη, μὰ πίστευε σὰν ξε-
κούρασμα νά ρίχνει λίγες ματιές δῶ κι' ἐκεῖ.
Βρίσκομε ἀκόμη δυὸ ἐπιστολὲς Ἀρλιώτη πρὸς
τὴν Ισαβέλλα που τὴν ἀρχὴ πίστεψαν

πώς ανήκουν στον Φώσκολο γιατί ο ποιητής των Τάφων έστελνε μιάν ασύγκρητα δημιουργία και γεμάτη έρωτικό πάθος άλληλογραφία σ' αυτήν και οι έπιστολές του Άρλιώτη μοιάζουν. Μιά σύγκριση όμως στο γραφικό χαρακτήρα φανέρωσε το συγγραφέα τους. Άπ' ότι θα δούμε ή 'Ισαβέλλα φαίνεται ανταποκρίθηκε στον έρωτα του Άρλιώτη

«Μείνε σπίτι Μπετίνα μου! — αρχίζει εκείνος — ούτε φτάνει ή φλογερή σου ψυχή ν' αντιμετωπίση τον πάγο της κακοκαιρίας. Κάθε ύπαρξη υποφέρει και παγώνει. Και ή καρδιά μου ξεφεύγει από τη δύναμη της κακής μοίρας ζεσταμένη από την ίερή φλόγα της 'Ισαβέλλας μου. Ναι! θεία μου ομορφιά, παρηγοριά μου, άπαντό μου! Στην ψυχή μου κατεβαίνει ένα γλυκό νέκταρ που τρέχει αδιάκοπα από το έρωτικό αίσθημα που με ένώνει μαζί σου. Γι' αυτό είμαι ο ευτυχέστερος άνθρωπος, άναγεννήθηκα σε νέα ζωή. Μου προσφέρεις να χαρώ μιά απόλυτη ευτυχία. Πώς θα μπορούσα να σου έκφράσω τον έρωτά μου όπως πηγαία έρχεται από την καρδιά μου; Δεν έπαρκούν τα λόγια μου».

Στην τρίτη έπιστολή της γράφει: «'Αν μ' αγαπάς όπως με βεβαιώνεις, τότες ζούμε και οι δυό μας από μιά και μόνο καρδιά, άφοι ότι είναι δικό σου είναι και δικό μου. Άφοι δεν ξέρω να ποθήσω άλλο άπ' ότι ποθείς, θα μάς χωρίση μόνο το φυσικόν όριο, και όποιος από τους δυό μας έπιζήσει θα τιμήση τον άλλον με τα δάκρυά του, με την πίστη του και μιά γλυκύτατη θύμηση μέσα στον πόνο του. Σ' έχεις ύγεια καλή και καλή φυσική διάπλαση. Έλπίζω πως έχω κι' εγώ τα δυό αυτά καλά. Έτσι όλα μάς δίνουν την έλπίδα πως θα ζήσουμε πολύ. Άν δεν κόψουμε το δεσμό που μάς δένει αδιάλυτα, λίγο θα κλάψουμε και οι δυό. ....»

Και οι τρεις έπιστολές του Άρλιώτη για πρώτη φορά βλέπουν το φως της δημοσιότητας έδω.

ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΠΤΑΝΗΣΙΑ

ΝΥΧΤΕΡΙΝΟΣ ΠΕΡΠΑΤΗΤΗΣ

Νυχτερινός περπατητής,
γυρνά για νάβρω λίγο φως,
ίσκιο ζητώ και φρύγομαι
στοι λιόπυριό το κάμα,
τό σιγανό μου το βιολί
τό δένει ο πόθος μου ο κρυφός
στην έρημιά καθώς λαλεί
με κάποιο αηδόνι ανάμα,
από βαθειά μου φέρνοντας
τό μυστικό μου κλάμα.

ΦΑΙΑΚΑΣ

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Ο κ. Δ. Δεβάρης, αντίξιο γέννημα της Έπτανήσου και παλός εργάτης της Τέχνης πλάι στον αλησμόνητο Κώστα Χρηστομάνο, παρουσίασε την περασμένη εβδομάδα στον «Παρνασσό» ένα καινούργιο θεατρικό συγκρότημα από νέα, κυρίως, στοιχεία και με πρόγραμμα να «ανεβάσει» τα καλύτερα θεατρικά έργα που κατά καιρούς βραβεύτηκαν στον Καλοκαιρινό διαγωνισμό.

Η πραγματικά αξιέπαινη κι' εύσυνείδητη προσπάθεια του κ. Δεβάρη να συγκροτήσει τη «Νεοελληνική Σκηνή» για να παρουσιάσει αξιόλογα Έλληνικά έργα που θα έμεναν άγνωστα, γιατί ίσως δεν προσσρόζονταν στις απαιτήσεις των θεατρικών επιχειρήσεων ή στους αμφίβολου νεωτερισμούς της εποχής μας, δίνει έξ άλλου την ευκαιρία να εμφανιστούν κι' άναπτυχθούν νέα ταλέντα στο θέατρο πρόζας.

Βέβαια είναι ή αρχή της καλής προσπάθειας, λίγα τα μέσα που διαθέτει το καινούργιο τούτο συγκρότημα και οι δυνατότητες που παρέχει ή σκηνή του «Παρνασσού» κι' ο όπλισμός της, μικρός. Έν τούτοις δεν παύει να είναι σημαντικό το ξεκίνημα αυτό γιατί το κάνουν περισσότερο ενδιαφέρον οι σκοποί του. Θα διατυπώσουμε μάλιστα τη γνώμη πως, παράλληλα με την ένισχυση που έλαβε από το ίδρυμα του «Παρνασσού» με την παραχώρηση της μεγάλης αίθουσής του, θα πρέπει να προκαλέσει και το ενδιαφέρον και την ένισχυση και του Υπουργείου της Παιδείας.

Την έναρξη του έργου της ή «Νεοελληνική Σκηνή» έκανε με τον «Ψυχολογία» της Κορυτσάς κ. Ροδ. Βασιλειάδου, μιά ψυχολογημένη ήπειρωτική ήθογραφία, πάνω στην άπλη κι' άγνη ζωή της χωριάτικης Έλληνικής οικογένειας.

Όλοι οι ήθοποιοι κατέβαλαν αξιέπαινη προσπάθεια να δώσουν το απαιτούμενο χρώμα και την ατμόσφαιρα του έργου και πολλοί έδωσαν αρκετά. Άξιοσημείωτη είναι ή εμφάνιση της κ. Λίνας Ευαγγελίδου — Παπα.

ΜΟΥΣΙΚΗ

— ΑΘΩΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ. Ένα μουσικό γεγονός που αναμενόταν στην Αθήνα με άνυπομονησία κι' ενδιαφέρον ήταν το ρεσιτάλ του διεθνούς φήμης πιανίστα κ. Βασιλάκη στην αίθουσα του «Παρνασσού». Δεν πρόκειται να κριθεί τώρα άπ' αυτή τη στήλη ο καλλιτέχνης.

Έχουν μιλήσει γι' αυτόν οι έγκυρότεροι μουσικοκριτικοί της Ευρώπης που τον κατέταξαν σε μιάν επίσημη σειρά μεταξύ των μεγάλων βιοτεχνών του πιάνου. Άπλως αναφέρουμε το γεγονός με ύπερηφάνεια που ένας καλλιτέχνης του μεγέθους του κ. Βασιλάκη τιμά την Έπτανησο.

— ΓΙΤΣΑ ΣΑΛΒΑΝΟΥ. Η νεαρή Γίτσα Σαλβάνου, καινούργιο κι' αξιόλογο ταλέντο, μαθήτρια του περίφημου καθηγητού Φούμαν, έκαμε εφέτος στο θέατρο «Κεντρικόν» που ήταν κατάμεστο έλκεκτου κόσμου, την δεύτερη εμφάνισή της εις ένα ρεσιτάλ πιάνου οργανωμένο από την «Στέγη του Καλλιτέχνη».

Είναι άναμφισβήτη ή δεξιοτεχνία της Γίτσας Σαλβάνου στην έρμηνεία δύσκολων μουσικών κειμένων και είναι τόσο νέα ώστε να μπορούν να στηριχθούν οι άσφαλέστερες προβλέψεις για την εξέλιξή της.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

—PITIGRILLI: «Τῆς Ντροπῆς τὰ πειράγματα» Τὸ βιβλίο τοῦτο, ἀπὸ τὰ καλότερα τῆς νεώτερης ξένης λογοτεχνίας, ἔχει μεταφράσει ἀριστοτεχνικὰ ἀπ' τὸ πρωτότυπο ὁ γνωστός λογοτέχνης καὶ δημοσιογράφος κ. Μιχ. Πριονιστής, μὲ τὴν ἀποκλειστικότητα ποὺ ἔχει ἀπ' τὸν συγγραφέα γιὰ τὴν μετάφραση τῶν ἔργων του ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχει κι' ἄλλα προηγουμένως μεταφράσει. Σημειώνουμε ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὅτι ὁ Pitigrilli εἶχε διωχθεῖ ἀπ' τοὺς Γερμανοὺς καὶ κατασχέθηκαν τὰ ἔργα του γιὰτὶ ἐσαύριζε τὰ καθεστῶτα τοῦ Χίτλερ καὶ τοῦ Μουσσολίνι.

—ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ: «Ὁ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς καὶ τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα». Ἐνα ὀλιγοσέλιδο φυλλάδιο, μὲ βελτιωμένο τὸ κείμενο τῆς διαλλέξεως τοῦ συγγραφέως στὴν ἑκθεση τοῦ βιβλίου στὸν «Παρνασσό» πρὸ καιροῦ. Στὴν ἀπλὴ μὰ ἀξιόλογη αὐτὴ ἑκδοσις ὑπάρχει ἐπίσης πλουσία καὶ σπουδαία βιβλιογραφία γιὰ τὸν Δημ. Φαληρέα.

—ΣΟΦΗΣ ΚΑΖΑΖΗ: «Ὁ Μαῦρος Ὁ Ἄνθρωπος». Μία μικρὴ κομψὴ ἑκδοσις τοῦ «Γλάρου» μὲ τρία διηγήματα, γραμμένα καθαρὰ καὶ μὲ λεπτὸ αἶσθημα. Ξεχωρίζει τὸ «Ἀπάντηση σ' ἕνα γράμμα», κομμάτι παρμένο, καὶ θὼς μὰς λέει ἡ ἴδια, ἀπ' τὴ νουβέλλα τῆς «Νικήτας Ἀργέντις», ὅπου παρουσιάζει μερικὲς ὥραιες κι' ἀληθινὲς σκέψεις μιᾶς νέας γυναίκας ποὺ ἀγαπᾷ γιὰ πρῶτη φορὰ μὰ ἀντικρῶν τὸν ἀνδρικό ἐγωισμό ποὺ «δὲν θέλει νὰ δώσει τίποτα ἀπὸ τὸν ἑαυτό του...»

—ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΠΕΤΡΑΚΗ: «Λεύτερες Ψυχές» Ἐξη διηγήματα, ποὺ μέσα ἀπὸ τὶς γραμμὲς τῶν περισσοτέρων διοχετεύονται γνωστὲς πολιτικὲς ἰδέες καὶ συνήματα μὲ προσπάθεια τέχνης. Ὡς κυρίως διήγημα στὸ λογοτεχνικὸ του τύπο μπορεῖ νὰ ξεχωρίσει «Τὸ ἀγρίμι».

—«ΜΕΤΑΞΥ ΔΥΟ ΠΟΛΕΜΩΝ 1925-1940»—Σεραφείμ Παπακώστα Ἐκδ. «ΖΩΗ» Μία περισπούδαστη ἠθικοπλαστικὴ μελέτη σὲ 424 σελίδες μὲ σκέψεις καὶ συμπεράσματα γιὰ τὰ βαθύτερα αἷτια τῶν πολέμων. Στὸ βιβλίο του αὐτό, ποὺ μεγάλο μέρος ἀποτελοῦν ἄρθρα του δημοσιευμένα κατὰ καιροὺς στὸ περιοδικὸ «Ζωή», ὁ κ. Παπακώστας ὑποστηρίζει μὲ σαφήνεια ὅτι «ὁ δυτικὸς πολιτισμὸς γεννηθεὶς ἀπὸ τὸν Χριστιανισμὸν ἐξελίχθη εἰς πολιτισμὸν χωρὶς Χριστὸν καὶ χωρὶς πίστι. Εἶναι ἕνα βιβλίο πραγματικὰ πολὺ χρήσιμο καὶ πολὺ ἐπίκαιρο.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

—«Ἡ πειρωτικὰ Νέα» Μηνιαία ἑκδοσις. Τὸ πρῶτο φύλλο τοὺς πολὺ φροντισμένο, μὲ πλούσια κι' ἐκλεκτὰ Ἑπειρωτικὴν ὕλη καθὼς πολὺ ὥραιες ξυλογραφίες διακοσμητικὰ σχέδια κλπ.

—«Κοινωνικὴ Πολιτικὴ» Τὸ μηνιαῖο δημοσιογραφικὸ ὄργανο ἐρεύνης ποὺ διευθύνει ὁ φίλος κ. Θεόδ. Πεφάνης μὲ ἄρθρα καὶ μελέτες διακεκριμένων ἐπιστημόνων ἀνω στὰ σύγχρονα οἰκονομικὰ καὶ πολιτικὰ ζητήματα τῆς χώρας.

—«Echo de France» μὲ τρέχουσας ἐσωτερικὴς κι' ἐξωτερικὴς εἰδησεογραφίας.

—Κεφαλληνιακὸς Κήρυξ. Δεκαπενθήμερη ἐφημερὶς εἰδήσεων.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΤΙΤΑΝΙΑ

Ἡ τελευταία λέξις τοῦ πολιτισμοῦ στὸ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ

ΑΠΟ ΜΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

Τὰ ἔργα τῆς Χαράς Βιέννα ποὺ ἐκτέθηκαν στὴν αἴθουσα τοῦ Παρνασσοῦ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καθαρὰ τεχνικῶν ἀρετῶν τῆς, παρουσιάζαν κάποιο σπάνιο φαινόμενο καλλιτεχνικοῦ καὶ ζωϊκοῦ ταυτισμοῦ. Βέβαια κάθε καλλιτέχνης ὀφίσταται σὲ τοῦτον ἢ ἐκείνον τὸν βαθμὸ τὸν ταυτισμὸν τοῦτον, ἀλλὰ ὁ φανερωμὸς αὐτός, εἶναι ἀδύνατο νὰ καταδειχθεῖ πάντοτε ἐλεύθερος, ἀνεπηρέαστος δηλαδὴ ἀπὸ τὶς χίλιες δυὸ διὰ μέσου τῆς σπουδαστικῆς καλλιτεργείας τοῦ καλλιτέχνη ἐπιδράσεις, προτοῦ ἀρχίσει νὰ τὶς θέτει κατὰ μέρος ἢ καλλιτεχνικὴ του ἐξέλιξη, ἢ κυριώτερα ἢ ἰσχυρὴ προσωπικότητά του.

Στὴ Χαρά Βιέννα ἡ πρόωρη ἢ μάλλον ὄχι πρόωρη ἀλλὰ συνυφασμένη μὲ τὸ ταλέντο τῆς ἐκδήλωση τούτη, ἐδέσποσε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ στὶς ἐντυπώσεις ἐκείνου ποὺ ἀντίκρουσε τὰ τριάντα μικρὰ καὶ μεγάλα ταμπλά τῆς τὰ γεμάτα ἀποκλειστικὰ ἀπὸ ἑλληνικὸ περιβάλλον καὶ προωρισμένα ἴσως μονάχα γιὰ τὴν εἰκαστικὴ μετουσίωση τοῦ ἑλληνικοῦ φωτός καὶ τῆς πηγαίας ἑλληνικῆς εὐγένειας τόσο στὴ γραμμὴ ὅσο καὶ στὴ χρωματικὴ ἀβρότητα τῆς σύνθεσης τοῦ καθαροῦ ἑλληνικοῦ τοπείου. Ἀλλὰ καὶ πέραν ἀπὸ τὶς γενικὲς αὐτὲς ἐντυπώσεις δὲν θὰ θέλαμε νὰ εἴμαστε μῆτε φειδωλοὶ ἀλλὰ μῆτε καὶ ὑπερβολικοὶ στὴν ἐκτίμηση τῶν λεπτομερειῶν καὶ κεντρικῶν ἐκείνων στοιχείων ποὺ συναρτοῦν ἕνα ἔργο καὶ ἕνα ταλέντο τόσο νεαρὸ ἀλλὰ καὶ τόσο ἐξ ὑπαρχῆς ὥριμο, ὥστε νὰ προκαλεῖ μέσα στὴν κριτικὴ συνείδηση τοῦ θεατῆ μιὰν ἰσχυρὴ ἀπορία: τὴν ἀπορία ἂν τὸ ταλέντο αὐτὸ εἶναι γεγονὸς παραπάνω ἐξελλέξεως ἢ ἂν ἀπὸ τὴν πρώτην ἀρχὴ του ἔδωκε ἀκέραια ὅσα εἶχε νὰ δώσει καὶ ἀπλῶς συνεχίζει καὶ θὰ συνεχίζει τὴν ἀπόδοσή του μὲ τὴν ἴδιαν ἀρχέτυπην, ἀφελή, φωτοπλημμυρισμένη μεστότητα.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΑΠΑΛΑΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

—Ὁ κ. Πολενάκης, χιουμορίστας σκιτσογράφος, ἐκθέτει στὸν «Παρνασσό» δυὸ σειρὲς ἀπὸ ἐξυπνες γελοιογραφίες. Ἡ μιὰ ἔχει θέματα ἀπὸ τὰ διάφορα πολιτικὰ γεγονότα καὶ πρόσωπα, διεθνῇ καὶ δικά μας καὶ ἡ δεύτερη σειρὰ ἀποτελεῖ μιὰ πολὺ παραστατικὴ ἱστορία τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου, δοσμένη ἀπὸ τὴ σατυρικὴ του πλευρά. Ἐπίσης ἐκθέτει καὶ μερικὰ πορτραῖτα τοῦ Τσαρταίλ, Ἀττλῦ, Στάλιν καὶ Μπέριν, ὅπως μὲ τὴ σατυρικὴ του διάθεση τοὺς φαντάζεται ὁ ἴδιος.

Λόγω ἐλλείψεως χώρου ἡ κριτικὴ Βιβλίου καὶ Θεάτρου θὰ δημοσιευθῇ στὸ ἐπόμενο τεῦχος.

ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΠΕΡΙΘΑΛΨΙΣ

Είναι πραγματικά αξιοσημείωτος ή ευεργετική φροντίδα της Φανέλλας του Στρατιώτου, του σπουδαίου αυτού οργανισμού που κλείνει τόση στοργή κι' έχει τόση δράση, να στείλη όσα είδη ρουχισμού είχε διαθέσιμα, για τους πολεμοπαθείς της Κερκύρας. 'Ελπίζουμε πώς σύντομα θ' ακολουθήση παρόμοια ένσχυση και των άλλων νησιών μας.

Η ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΙΣ

Πολλές σκέψεις και πιδ πολλές συζητήσεις γίνονται γύρω από το ζήτημα της ανοικοδομήσεως. Βέβαια όλα αυτά είναι καλές και χρήσιμες μελέτες κι' απ' τις συζητήσεις των αρμοδίων κάτι καλό μπορεί να προκύψει. 'Εκείνο όμως που πρέπει να σημειωθεί και που αποτελεί τη βάση στις μελέτες, στα σχέδια και στις συζητήσεις είναι ότι οποιασδήποτε εκτάσεως ανοικοδομήσεις κι' αν γίνη κι' εξωραϊσμός στις κατεστραμμένες πόλεις των νησιών μας, πρέπει να γίνη με πολύ μελετημένο σχέδιο και με μεγάλη προσοχή, με αισθητική κυρίως, ώστε να μη χάσουν την ατμόσφαιρά τους, το «couleur local» που έχει άμεση σχέση με την ιστορία.

Η Κέρκυρα, αΐφνης, ή η Ζάκυνθος, με τις σπιανάδες, τα μουράγια, τη στεγάτα μαρίνα, τα στενά καντούνια και τα βόλτα τους, οι βενετσιάνικες «πόρτες» τα κάστρα και οι μύλοι τους, είναι ακριβώς η Κέρκυρα, η Ζάκυνθος, τ' Αργοστόλι. Διαφορετικά δεν θάναυ αυτά. Θάναυ ίσως καινούργια μα άνοστα κυβικά σπίτια κι' αταίριαστες στην ατμόσφαιρα και στον διάκοσμο των νησιών μας πολυκατοικίες.

Αυτά είναι ίσως σκέψεις βιαστικές, μα είναι σκέψεις.

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Από το 'Υπουργείον της Παιδείας έχει καταρτισθεί νόμος διά του οποίου ανασυνιστάται και ενισχύεται σημαντικά η Βιβλιοθήκη Κερκύρας. 'Επίσης πληροφορούμεθα ότι ενδιαφέροντα μέτρα πρόκειται να ληφθούν για την σοβαρήν ενίσχυση της πνευματικής κινήσεως της 'Επτανήσου.

† ΜΠΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ

Ο Δῆμος 'Αργοστολίου, τον όποιον τόσο ἐτίμησε ο Μπάμπης 'Αννινος με την ξεχωριστή θέση που πήρε στα νεοελληνικά γράμματα, στα όποια τόσα πολλά προσέφερε, δεν πρέπει να καθυστερεί ακόμη να εκτελέση το στοιχειωδέστερο καθήκον του απέναντι της μνήμης του μεγάλου τέκνου του, δίνοντας το όνομα του σ' έναν κεντρικό δρόμο του 'Αργοστολίου.

'Εξ άλλου ο Δῆμος 'Αθηναίων ή το

'Υπουργείον Παιδείας πρέπει να ενδιαφερθούν να αγοράσθῃ και τοποθετηθῇ σ' ένα πάρκο της Πρωτεύουσας ή προτομή του 'Αννινου ἐφ' όσον δεν ἐπρόλαβε τοότο να πραγματοποιηθῇ πρό τοό πολέμου που είχαν γίνει σχετικές ἐνέργειες.

Η τιμή που απονέμεται σ' έναν πνευματικόν ἐργάτη κι' οδηγό από ένα κράτος, δείχνει τόν βαθμό της πνευματικής ἀναπτύξεως ἐκείνων που τάχθηκαν να κυβερνοῦν και να διαπαιδαγωγοῦν τό λαό.

Ο ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ - ΙΘΑΚΗΣ

ΜΙΑ ΕΞΗΓΗΣΗ

Στό σημείωμά μας του προηγούμενου τεύχους γράφαμε για την ίδρυση του νέου Νομού Λευκάδος με την απόσπαση της Λευκάδος από την Πρέβεζα και της 'Ιθάκης απ' την Κεφαλλονιά.

Είμαστε πολύ ἐπτανήσιοι και ξέρουμε την συμβολική σημασία που έχει το να έχουν ανεξάρτητη πολιτική διοίκηση τα προνομιοῦχα νησιά μας. Με το σημείωμά μας υπενθυμίζαμε ότι ή κυβερνητική προσοχή πρέπει να στραφῇ εις άλλες άμεσώτερες και τρομακτικές ανάγκες των νησιών μας που φθίνουν κι' ότι με τις σημερινές συγκοινωνιακές συνθήκες ή 'Ιθάκη είναι δύσκολο να εξυπηρετηθῇ από την Λευκάδα όπως απ' την Κεφαλλονιά κι' ακόμη λέγαμε πως αυτά θα μπορούσε να ήταν μελλοντικώτερα ζητήματα.

Ο ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ

Σύμφωνα με τις πληροφορίες μας, ύστερα από συνεχείς κι' έντονες ἐνέργειες της Κερκυραϊκής 'Ενώσεως 'Αθηνών, ιδρύεται στην Κέρκυρα ο Ραδιοφωνικός σταθμός.

Πληροφορούμεθα επίσης ότι πολύ σύντομα θα αναχωρήση για την Κέρκυρα το προσωπικό του Σταθμού και το τεχνικό συνεργείο με τις απαραίτητες συσκευές.

Διαβάξετε την

“ECHO DE FRANCE,”

Είναι ή μόνη ἐφημερίς που ἐξετάζει με ακρίβεια και αντικειμενικότητα όλα τα διεθνή και ἑλλη-

νικά ζητήματα.
=Κυκλοφορεῖ κάθε Σάββατον=

ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΒΑΣΩΣ ΦΩΚΑΣ

ΔΙΕΥΘ. ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : ΑΧΙΛ. ΒΗΤΑΣ

Γραφεία : Γ'. Σεπτεμβρίου 28 Τηλέφ. 55-536

Συνδρομές Έσωτερικού

Έτησια Δρχ. 6.000

Έξαμηνια > 3.000

Έξωτερικού

Αμερικής Δολ. 10

Αγγλίας Λ. Χάρτ. 3

— Έμβάσματα και Συνδρομές απευθύνονται κ. Βασίλην Φωκάν Μυκάλης 23.

— Κριτική γράφεται για βιβλία που μας στέλνονται διπλά Όσα στέλνονται σε ένα αντίτυπο, αναγγέλλονται μόνο.

— Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΝΕΑ

ΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

★ Στο Έθνικό Θέατρο άρχισαν οι δοκιμές του έργου του κ. Ν. Καζαντζάκη «Καποδίστριας» με σκηνοθεσία του επανήσιου σκηνοθέτη της Κρατικής σκηνής κ. Σ. Καραντινού. Με το έργο αυτό θα μετάρχει το Έθν. Θέατρο στον έφορτασμό της 25ης Μαρτίου.

★ Στόν διαγωνισμό πολεμικού διηγήματος που είχε προκηρύξει η Ένωσις Έλλ. Λογοτεχνών βραβεύτηκε το πολεμ. διήγημα «Δαφνόκλαρα» του Κερκυραίου άντρχου κ. Σπύρου Τριβυζά επαινέθηκε δε ο «Πρωτοτοσίλλγας» της Πίνδου του κ. Κ. Βαλασάτη. Στόν διαγωνισμό για κοινωνικό διήγημα, βραβείο πήρε το ρωμάντζο της κ. Ντόρας Παμπούκα «Εγώ τη σκότωσα» κ' έπαινο τα διηγήματα «Αγρές συννεφιασμένες» της κ. Μ. Λαβαρούνα.

— Οι κ. κ. Ν. Βέης — της Έταιρ, Λογοτεχνών, Φώτος Γιοφύλλης και Γερ. Αμπάτης — του Συνδέσμου Λογοτεχνών, Δημοσφ. Βουτυράς — του «Δημοκρατικού Σουλ. Λογοτεχνών» που τώρα έγινε γνωστό ότι υπάρχει, διαβίβασαν στις εδώ Πρεσβείες των «Μεγάλων» και στόν Όργ. Ήνωμ. Έθνών στό Λονδίνο, τηλεγραφήματα σύμφωνα με την Ρωσική άποψη επί του Έλλη ν ι κ ο υ ζ η τ ή μ α τ ο ς.

Η Ένωσις Έλλήνων Λογοτεχνών σε σχετικά τηλεγραφήματα και δημοσιεύματα με αντίθετο πνεύμα ύστε στήριξε την καθαρά Έλληνική άποψη.

— Το περασμένο Σάββατο εις τό Πανεπιστημικό εμφιδέατρο θεωρητικών έπιστημών μίλησε δ καθηγητής κ. Γ. Αλιβεζάτος με θέμα : «Τό πνεύμα της συγχρόνου Ιατρικής».

★ Στο Θέατρο Αλίκης» έγινε πρό ήμερών από την Έταιρία Λογοτεχνών τό φιλολογικό μνημόσυνο του Ιστορικού και λογογράφου Γιάννη Βλαχογιάννη ο που μίλησε ο άκαδημαϊκός κ. Βέης και ο κ. Ι. Παναγιωτόπουλος κ' άπαγγέλθηκε ένα ποίημα του Σικελιανού για τό θάνατο του Βλαχογιάννη. Τό περίεργο όμως είναι πως εις τό φιλολογικό αυτό μνημόσυνο ή είσοδος ήταν με είσητήριο. Και τό πιο περίεργο, που καταντο σε και άσεμνο, ήταν πως ή αίσθητική των όργανων του μνημοσύνη του σεμνού Γιάννη Βλαχογιάννη, άνέχθηκε νά μείνει στη σκηνή τό ίδιο σηνικό που παρουσιάζει ένα πορνείο κ' όχι μόνο, μα στις τρύπες του τοίχου από όπου όφθελμπορνούν στό έργο που παίζει τό Θέατρο αυτό, έκφυλοι τύποι, έτοποθέτησαν εικόνες του μνημονευμένου σάν νά μη ύπήρχε ένα ριντώ.

★ Στις άρχαιρεσίες που έγιναν για την άνάδειξη νέου Συμβουλίου της Κερκυραϊκής Ένώσεως Άθηνών και Πειραιώς έξελέγη πρόεδρος ο κ. Στέφ. Μπονατης και σύμβουλοι οι κ. κ. Σοφία Τόγια, Λεων. Λαβράνος, Λυκ. Δεσύλλας, Άνδρόν. Τζώρας, Νικ. Γερακάρης, Δημ. Καλλονάς, Δημ. Μπούας, Τζών Βλαΐκος, Σπυρ. Κούρκουλος, Γεώργ. Κουτσούρης, Περ. Μειντάνης, Μιχ. Ριβέλλης, Άχιλ. Βήτας, Σπυρ. Κολοκοτσάς, Τρύφ. Παϊπέτης, Άλέξ. Τζαδήμας, Δημ. Ζώζιας, Νικ. Δημόπουλος και Λιλή Ζηρίνη.

★ Όμιλος Κυπρίων διανοουμένων προσκάλεσε τό κ. Σικελιανό στην Κύπρο για σειρά διαλέξεων που θα πραγματοποιηθούν τόν έπόμενο μήνα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

— Δίδα Στεφανίαν Α. Καλού — Άργυστόλιον : Συνδρομή σας έλήφθη και σας εύχαριστούμε καθώς και για τό θερμά λόγια σας για την έκδοσή μας. Τά ποιήματά σας μεγάλα και προς τό παρόν ο χώρος δεν μάς επιτρέπει την δημοσίευσή τους. Στείλτε μας κάτι μικρό.

— κ. Ίω. Τριμέρη — Κέρκυρα : Σας εύχαριστούμε για την συνδρομή σας και για τό λίγα μα συγκινητικά λόγια σας. Για την πρόθυμη προσφορά σας σας γράφουμε ιδιαίτερος.

— κ. Μ. Κ. Πετρ. — Ένταυθα : Οί φιλικές σας συστάσεις συμφωνούν με τό σκοπό της έκδόσεώς μας. Τά «Έπταν. Γράμματα» είναι περιοδικό Έπτανησιακό, άκριβώς δε γι' αυτό, χωρίς ποτέ νά χάσουν την Έπτανησιακή τους ύπόσταση και τόν τοπικισμό τους, θά μπορούν ν' ασχοληθούν και με ευρύτερα πνευματικά και κοινωνικά θέματα, φτάνει νά μη αποτελούν την τακτική της πολιτικής «συνταγής».

— κ. κ. Ευάγγ. Άβέρωφ, Σπυρ. Μομφεράτος, Ι. Μολφέττα, συνδρομαί σας έλήφθησαν και εύχαριστούμε.

ΤΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΣΑΣ
ΣΤΟ CITY BAR

Τό Κέντρον του Πολιτισμού

του ρεκτου συμπολιτου

κ. Φ. ΜΙΧΑΛΑΤΟΥ

ΑΜΕΡΙΚΗΣ 2